

SZAKDOLGOZAT

Hallgató neve: Lajtmann Szilvia Éva

2024.

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Neveléstudományi Intézet

**Közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga szakirányú
továbbképzési szak**

**PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK - ÉLETHOSSZIG TARTÓ
TANULÁS MEGALAPOZÁSA AZ EGYÉN ÉLETÚTJÁBAN.**

Belső konzulens: Velner András

főiskolai docens

Belső konzulens

intézete/tanszéke: Neveléstudományi intézet

Szakdidaktikai Tanszék

Készítette:

Lajtmann Szilvia Éva

Kaposvár

2024

**PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK - ÉLETHOSSZIG TARTÓ
TANULÁS MEGALAPOZÁSA AZ EGYÉN ÉLETÚTJÁBAN.**

Tartalom

1. BEVEZETÉS, A TÉMAVÁLASZTÁS INDOKLÁSA	3
1.1. A dolgozat célja, témaválasztás indoklása.....	4
1.2. A kutatás módszerei, eszközei.....	5
2. AZ ANDRAGÓGIA TÁRSADALMI FUNKCIÓI, A FELNŐTTKORI TANULÁS MOTIVÁCIÓJA.....	7
2.1. Az andragógia társadalmi funkciói.....	7
2.2. Társadalmi hatásokat közvetítő funkciók	7
2.3. Személyiségfejlesztő funkciók	8
2.4. A felnőttkori tanulás motivációja.....	9
3. AZ ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS TÍPUSAI ÉS FORMÁI	12
3.1. Formális tanulás:	12
3.2. Informális tanulás.....	14
3.3. Non-formális tanulás:	14
3.4. Online tanulás (E- learning).....	15
3.5. Szakmai fejlődés és továbbképzés	17
4. AZ ÉLETEN ÁT TARTÓ TANULÁS ELŐNYEI, JELLEMZŐI	19
4.1. Szakmai előnyök és karrierfejlesztés	19
4.2. Személyiségfejlesztő és életminőség javulása.....	20
5. AZ ÉLETHOSSZIGTARTÓ TANULÁS ÖSZTÖNZÉSE ÉS TÁMOGATÁSA	21
5.1. Az oktatási intézmények és képzések szerepe.....	21
5.2. Iskolarendszeren kívüli képzések.....	22
6. KIHÍVÁSOK ÉS MEGOLDÁSOK AZ ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS TERÉN	24
6.1 Hozzáférés és esélyegyenlőség kérdései.....	24
6.2. Motiváció és elkötelezettség ösztönzése a tanuláshoz /Pedagógiai programunk/	25
6.3. A pedagógus képzés változásai, és annak következményei hazánkban	29
7. A TANULÁSI SZOKÁSOKRA ÉS A TANULÁSHOZ VALÓ HOZZÁÁLLÁSRA IRÁNYULÓ VIZSGÁLAT EREDMÉNYE	33

7.1. A vizsgálat anyagának bemutatása	33
7.2. A vizsgálat módszere, ideje	33
7.3. A válaszadók neme és életkora, iskolai végzettsége.....	34
7.4. A válaszadók tanulási motivációja	36
7.5. A válaszadók tájékozottsága az élethosszig tartó tanulás terén	39
7.6. A kitöltők által fontosnak tartott kompetenciák fejlesztése	41
7.7. A Magyarországi képzési lehetőségek megítélése	43
8. ÖSSZEGZÉS.....	46
8.1. Megállapítások, javaslatok.....	46
IRODALOMJEGYZÉK.....	48
ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	52
MELLÉKLETEK	53

1. BEVEZETÉS, A TÉMAVÁLASZTÁS INDOKLÁSA

„A tanulás nem felkészülés az életre, a tanulás maga az élet.”

John Dewey

A huszonegyedik században az egész életen át tartó tanulásnak kulcsfontosságú szerepe van. A világunkat jellemző folyamatos változás és fejlődés eredményeként, az embereknek alkalmazkodniuk kell a technológia gyors fejlődéséből adódó új lehetőségekhez és kihívásokhoz. Az emberek illeszkedhetnek ezekhez a változásokhoz, és úgy személyesen, mint szakmailag fejlődhetnek, ha egész életükben folytatják tanulmányaikat. Az embereknek folyamatosan frissíteniük kell tudásukat és készségeiket, hogy versenyképesek maradjanak a munkaerőpiacon az új technológiák, iparágak és munkahelyek gyors megjelenése miatt. A folyamatos tanulás elősegíti a kreativitást, az alkalmazkodóképességet és a problémamegoldó képességeket, amellett, hogy segít az embereknek alkalmazkodni az új szerepekhez és helyzetekhez. Ezenkívül hozzájárul a személyes növekedéshez és kiteljesedéshez, valamint segíti a kognitív képességek megőrzését. Az egész életen át tartó tanulás lehetővé teszi számunkra, hogy teljes életet éljünk egy változó világban, és hogy képzetebbek, felkészültebbek legyünk életünk minden területén.

Az "élethosszig tartó tanulás" fogalma szerint a növekedés és a tanulás az egyén élete során folyamatosan zajlik, függetlenül az aktuális körülményeitől vagy fejlődési szakaszától. Ez a módszer rávilágít arra a gondolatra, hogy a tanulás egy életen át tartó folyamat, amelyben az ember folyamatosan bővíti és elmélyíti tudását, képességeit és kompetenciáit. Nem korlátozódik a formális oktatási rendszerre.

Az életen át tartó tanulás révén az emberek folyamatosan fejleszthetik szakmai és személyes készségeiket is. Ez lehet új készségek elsajátítása, ismeretek bővítése a munkahelyen, új érdeklődési kör vagy hobbi felvállalása.

Az embereknek mindig alkalmazkodniuk kell az új lehetőségekhez és kihívásokhoz a technológia, a gazdaság és a társadalom folyamatos változásai miatt. Az új ismeretek gyors elsajátítását és az alkalmazkodóképességet az élethosszig tartó tanulás teszi lehetővé.

A tudásszerzés nem az egyetlen szempont a tanulásban; a személyes növekedés is ide tartozik. Az új képességek fejlesztése és egy újszerű időtöltés vagy tevékenység vállalása mind segíthet valakinek érzelmi és személyes fejlődésében.

Az egész életen át tartó tanulásban megjelenik az a koncepció, hogy a tanulás és a fejlődés folyamatos. Hasznos, hogy a személy jobban megértse az őt körülvevő világot és alkalmazkodjon hozzá, akár formális, akár informális, akár nem formális módon történik. A tudás megszerzése és felhasználása segíthet abban, hogy teljesebb és minden szempontból kiegyensúlyozottabb életet éljünk.

Régebbi andragógiai és oktatásszociológiai tanulmányok (Benedek 2007; Galasi 2008; Sári 2006; Bourdieu 1997; 1998) felhívta a figyelmet arra, hogy ezek a változások hogyan hatolják át a magánéletet, alakítják a mindennapi létet és kihatnak a munkaerő-piaci eljárásokra. A 20. század társadalmi és gazdasági kihívásainak kezelése érdekében az andragógiát, mint tudományt fejlesztették ki. Ebből következően a nemzetközi folyamatok szerepet játszottak az andragógiai folyamatok szabályozásában (Halász 2002). A 20. század utolsó harmadában az egész életen át tartó tanulás elméletként és gyakorlatként alakult ki, amely azóta olyan gazdasági és társadalmi paradigmává fejlődött, amely mind az európai, mind a magyar oktatáspolitikát megalapozza (Európai Bizottság 1996, 2001, 2006; Magyar Köztársaság Kormánya, Az egész életen át tartó tanulás stratégiája Harangi-Hinzen-Tóth Sz., szerkesztő 1998). Tanulmányom keretein belül a képzési lehetőségekkel kapcsolatos kérdésre is igyekeztem választ találni. a képzési kínálat megfelel-e a munkaerő-piaci elvárásoknak, megoldást nyújt-e a korosztály igényeire, kérdéseire, eljut-e az ezzel kapcsolatos információ az érintettekhez.

1.1. A dolgozat célja, témaválasztás indoklása

Dolgozatom az egész életen át tartó tanulás hazai rendszerét és társadalmi funkcióit vizsgálja, hogyan működik, és hogyan befolyásolja az emberek életvitelét.

Ebből következően az egész életen át tartó tanulás aktuális feladataival foglalkozó tanulmányok feldolgozása és paradigmává alakítása volt a szakirodalmi áttekintés célja.

Ennek keretében kutattam a felnőttkori tanulás kulcselemeit, a felnőtt tanulók tanulási magatartását, a felnőttek tanulási motivációját, a felnőttkori tanulás korszerű perspektíváit és tudástartalmát, valamint a legjelentősebb andragógiai és tanulási elméleteket.

Témaválasztásomat saját életutam is motiválta, hiszen jómagam, az 50-es éveim közepén is elszánt vagyok a változásra, tanulásra. Saját tapasztalat alapján éreztem rá, mennyi pozitív változást eredményez, az új ismeretek megszerzése. Őszintén bevallom, hogy bár elsődleges motivációm a karrierépítés volt. Az, hogy a tudás öröme is lelkesít, csak a tudás megszerzése után volt érzékelhető. Álláspontom szerint a tanulás iránti vágyunk, elsődlegesen, nem feltétlenül a tudás megszerzéséről szól, hanem az életutunk alakításában van jelentős

szerepe. Hipotézisem megerősítésének, vagy cáfolatának kiderítése késztetett a kutatásom elvégzésére. A dolgozatomban céljai között szintén fontos helyet kap, annak megismerése, hogy pedagógusként feltárjam, a lehetőségeket, a gyerekek életén át tartótanulásuk, fejlődésük megalapozásában. Megítélésem szerint, nekünk pedagógusoknak jelentős szerepünk van az egyének életén át tartó tanulásának felkészítésére. Ehhez azonban jómagunknak is kötelességünk jól felkészülni, és megfelelően képzett szakemberekké válnunk. A tanulási készségek fejlesztése és az élethosszig tartó tanulásban való részvétel feladata már a gyermekkorhoz is hozzárendelhető, de ha a tanulási készség igénye nem alakul ki, akkor a felnőttképzésre hárul (Mócz 2007). Magyarország egész életén át tartó tanulási célrendszerét, valamint a tanulás és a munka státusz összefüggését is vizsgáltam. Megnéztem az országos adatokat, a felnőttkori tanulásban való részvétel tendenciáit és a felnőtt korcsoport mutatóit. Arra a kérdésre keresem a választ, hogy milyenek a felnőtt korosztály tanulási tevékenységei, tanulási szokásai, az élethosszig tartó tanulás fontosságát hangsúlyozó kutatásom keretében. Kovács szerint annak ellenére, hogy a magyar társadalomban az a tendencia uralkodik, hogy a tanulás és az oktatás a mindennapi élet része és természetes eszköze, sokan nem tartják fontosnak, hogy az oktatást és az önfejlesztést válasszák életproblémáik megoldásának (Kovács 2004).

1.2. A kutatás módszerei, eszközei

Magyarországon az egész életén át tartó tanulásról alkotott közfelfogás már viszonylag régi (Maróti 2002, 2007), a felnőttkori tanulásban való részvétel mégis elég alacsony a nemzetközi szakirodalom ellenére is (Jarvis 2004, 2007, Hinzen 2001, OECD 2001, Derrick, Gail 2003). A hazai munkaerőpiacot is érinti az a foglalkoztatási tendencia, amely az alacsonyan képzett, képzetlen munkaerő és az iskolai végzettség növekedését igényli.

Így sokan soha nem is tekintik életvitel-probléma megoldásának a képzés és önművelés lehetőségét, pedig a magyar társadalomban van olyan osztály, amely felnőttként is tanul, akik számára a tanulás és a nevelés az önmegvalósítás természetes eszköze, a mindennapi élet része. Mivel az egyéni motiváció számos tényezőtől függ, így a kulturális és társadalmi környezettől (Andorka 1992; Bourdieu 1997), az előzetes végzettségtől (Bábosik 2003), az aktuális foglalkoztatástól, életkortól és társadalmi osztályhelyzettől, életmódtól, ill., ami az egészséget illeti (Hankiss 2002; Csoma 2001), feltételezhető, hogy ennek elsődleges oka a tanulási motiváció hiánya.

Kutatási módszertanként egy széles körben alkalmazott kérdőíves módszert alkalmaztam. Mivel ezzel a módszerrel nagyon sok adatot lehet gyűjteni rövid idő alatt, alkalmazása

viszonylag egyszerű és hatékony. A vizsgálat kezdeti szakaszaként egy kérdőívet készítettem. Vizsgálatom témájával kapcsolatos információkat a kérdőív segítségével gyűjtöttem, amely a vizsgálati célhoz kapcsolódó kérdéseket tartalmazta.

A kérdőívek online kitöltésének lehetőségét én adtam meg, közösségi oldalakon, és e-mail üzenetekkel küldött formában. A statisztikák számításához, az SPSS rendszert használtam.

A diagramokat, a google űrlapkészítő program készítette, a válaszok beérkezését követően.

2. AZ ANDRAGÓGIA TÁRSADALMI FUNKCIÓI, A FELNŐTTKORI TANULÁS MOTIVÁCIÓJA

2.1. Az andragógia társadalmi funkciói

A felnőttekre gyakorolt fejlesztő hatásrendszer szerepe egy adott társadalomban az andragógia társadalmi működésének tekinthető.

Sári Mihály (2006) módszertana szerint az andragógia társadalmi működése a kor uralkodó társadalmi kérdéseivel összefüggésben értékelhető, és hatással lehet az intézményi és magatartási rendszerekre. Sári szerint manapság ezek a problémák globális kiterjedésűek, és elsősorban természeti, környezeti és gazdasági jellegűek. Ide tartoznak a globális gazdasági rendszeren belüli konfliktusok, az információs és kommunikációs forradalom, valamint a természeti és környezeti kihívások. Ezek közé tartoznak a politikai, gazdasági és társadalmi struktúrák változásai; változások az értékekben és az életmódban; regionális egyenlőtlenségek; a civil társadalmi szervezetek és a demokratikus kultúra hiánya; a személyes és kollektív kezdeményezés hiánya; a szakmai kompetenciák átalakítása; és a gyorsabb fejlődés követelménye.

Durkó (1999) elemzése szerint mindenki képes folyamatosan alkalmazkodni az uralkodó kulturális, oktatási és magatartási normákhoz, alkalmazkodni a társadalmi-gazdasági változásokhoz, ha az andragógia társadalmi funkció jól működik.

Maróti (2009) a posztmodern társadalom elemzése alapján azt állítja, hogy az andragógia elsődleges célja a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése a tanítási folyamat során.

Szakképzett pedagógusok irányításával a szocializációs, nevelési, gondozási hatásrendszer, valamint az andragógia alapfolyamata részben pótolhatja a már gyermekkorban kialakult és az iskolában fejleszthető önképzési igényt (Venter 2003). Ez az alapja a felnőttképzés társadalmi funkciójának, hatásrendszerének. A szociális kompetencia növekedése és a felnőttképzés gyakran összefonódik (Torgyik - Karlovitz 2006).

2.2. Társadalmi hatásokat közvetítő funkciók

Az andragógia társadalmi hatásának fő közvetítő szerepe a foglalkoztathatóság megőrzése és előmozdítása. Ennek megfelelő szerepe az, hogy támogassa az embert a "piacképes" szakmai készségek kialakításában, amíg munkanélküli vagy foglalkoztatási keretek között dolgozik, és a szakmai ismeretek fejlesztésével garantálja a termelés hatékonyságát.

Az alapfokú (általános) végzettség és az első szakképzettség feltétele az andragógia tudáshelyettesítő szerepének a fejlett társadalmakban.

A szokásos iskolai tanterven kívüli készségek és ismeretek elsajátítása a felnőttképzés célja ebben az összefüggésben. A „második esély” biztosítása, vagyis a felnőttképzés alapvető kötelessége, amely az első iskolai vagy szakképesítés megszerzését segíti, az egyik olyan szocializációs funkció, amely jelenleg a társadalmi mobilitás jelentős csatornája. Maróti (2009) szerint az emberek összevonhatják erőforrásaikat a tudás- és foglalkoztatási célok érdekében, ami javítja a közösség infrastruktúráját, és ezáltal saját foglalkoztatási kilátásait. Ez a közösségfejlesztő program egy folyamatos oktatási tapasztalat. Az andragógia szerepeinek osztályozásának másik módszerét Zachár László (2008) mutatja be, hogy az oktatási és szakmai képesítés megszerzése az andragógia alapvető célja. Tekintettel arra, hogy sok fiatal hagyományos iskolai tanulmányai során szerzi meg ezeket a képesítéseket, a felnőtt középfokú oktatás „helyettesítőként” szolgál ebben az összefüggésben. Zachár szerint a felnőttképzés másodlagos célja a szakmai előmenetelhez, előrelépéshez elengedhetetlen, magasabb szintű szakmai képzés és továbbképzés biztosítása.

2.3. Személyiségfejlesztő funkciók

A társadalmi normák közlésében való felhasználásán túlmenően az andragógiát is meg kell vizsgálni, hogy hozzájárul-e az emberek személyes növekedéséhez, testi és lelki jólétéhez, valamint biztonságához. Az első ebben a csoportban a nevelő és alkalmazkodó hatás, amely magában foglalja a környezet és a test közötti egyensúly megteremtését, valamint a környezeti változásokhoz való alkalmazkodáshoz szükséges készségek és ismeretek elsajátítását. Ebbe a kategóriába tartoznak azok a szabadidős tevékenységek is, amelyek az ember belső harmóniáját támogatják. Az alapvető személyiség és a konstruktív tevékenységekben való részvétel közötti ellentmondás csökkentése érdekében kompenzációs, relaxációs, rekreációs és pszichogén funkciókat is magában foglal. Ez a terület erősen kötődik az oktatáshoz, amelynek előnyei lehetővé teszik a stressz kezelését, a vészhelyzetek kezelését és a környezeti változásokhoz való alkalmazkodást.

Az andragógia egyik humán erőforrás-fejlesztő, képzési, nevelési funkciója, a tanulási képességek fejlesztése a személyiségfejlesztés szerves része. Az alapvető gondolkodási és tanulási képességek fejlesztése, valamint a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése elsődleges célja. Az andragógia jelentős szerepe a kulturális javak és az azokban való részvétel népszerűsítése, a munkaerő-piaci ismeretek fejlesztése mellett. Ez különösen igaz, ha figyelembe vesszük a társadalmi különbségeket és a kulturális értékeket, amelyeket a

különböző társadalmi csoportok értékelnek. Az elit és a népszerű kultúra fogyasztása közötti klasszikus szakadékkal jellemezhető az e téren növekvő különbségek.

Halász (2002) szerint az élethosszig tartó tanulás paradigma négy elsődleges folyamatot azonosít, amelyek meghatározzák az andragógia társadalmi működését.

A több idő azt jelenti, hogy minden korosztály hozzáférhet az alapfokú oktatáshoz.

Az ismeretek, készségek és képességek bővítését „kompetenciák bővítésének” nevezik. Minden korosztálynak és nemnek új ismereteket kell szereznie.

A térbeli perspektíva kiszélesítése: ez a fogalmi bővülés az oktatás helyére vonatkozik, hiszen a formális és a nem formális oktatás mellett megjelent az informális oktatás is. Az informális tanulás az élet természetes összetevője, és a napi tevékenységekhez, a munkahelyhez és az otthonokhoz kapcsolódik.

Mindenkinek dolgoznia kell a tanulási készségeinek fejlesztésén. Mivel a társadalmi hálózatok, a bizalmi tőke és a bizalmi hálózatok határozzák meg a gazdasági dinamizmust, a fejlődést és a társadalom versenyképességét, Halász Gábor (2002) szerint a társadalmi integráció és a közösségépítés is kritikus fontosságú az uniós gondolkodásban. Így az egész életen át tartó tanulást úgy kell megtervezni, hogy az oktatás támogassa és ösztönözze a civil társadalom fejlődését. Az andragógia társadalmi funkcióinak áttekintése jól mutatja a felnőttképzés jelentőségét. A tanulási motiváció kontextusát ezért nem lehet figyelmen kívül hagyni.

2.4. A felnőttkori tanulás motivációja

Sári (2006) szerint az oktatás andragógiai megközelítése a tanulási folyamatot tágra szemléli, és azt állítja, hogy az formális és informális formákat egyaránt felölel. Mint korábban említettem, a szociológiai tényezők – különösen a társadalmi hovatartozás és a munkaerő-piaci feltételek – az egyéni kognitív különbségek mellett jelentős hatást gyakorolnak a tanulásra. Ennek egyik legjelentősebb, a tanulást közvetlenül érintő hatása a felnőtt életmódbeli különbség, amely a szokásokban, az időbeosztásban, a tanulási hajlandóságban is megmutatkozik. A tanulási késztetést, szükségletet vagy indítást, amely a tanulási tevékenységeket mozgatja, tanulási motivációnak nevezik.

A motiváció csökkenti a tevékenység kényszerét és az ezzel járó frusztrációt, miközben növeli annak vonzerejét és élvezetét (Bábosik 2006). A magasabb motiváció magasabb cselekvési kapacitással függ össze. A motiváció leggyakrabban használt definíciója "olyan belső állapot, amely arra készteti az egyént, hogy egy sor viselkedést kezdeményezzen vagy folytasson egy szükséglet kielégítése és egy cél elérése érdekében". Kiss klasszikus

motivációs megközelítése kimondja, hogy a motivációt leginkább különböző késztetések összességéként értjük, amelyek az embert tanulásra készítetik, és motiváltan és eltökéltséggel tartják a tanulásban (Kiss 1963).

A felnőttkori tanulás és a motiváció közötti összefüggések elemzésekor a résztvevők objektív és szubjektív motivációit egyaránt figyelembe kell venni. Az objektív motívumok szorosan kötődnek a megélhetési forrásokhoz és a munkahelyi elvárásokhoz, míg a szubjektív motivációk jellemzően személyes tapasztalatokból és érzésekből fakadnak. Így az egzisztenciális és presztízs- vagy presztízsmotívumok is ebbe a motívumkategóriába tartoznak (Kocsis 2006). A motiváció pedagógiai alkalmazásánál az érzelmi komponens hangsúlyosabb gyermekkorban, de a kognitív komponens az andragógiai gyakorlatban egyre jelentősebbé válik, ahogy az ember idősödik anélkül, hogy elveszítené a motiváció alapvetően affektív aspektusát (Barkóczi-Putnoki 1980). A témához kapcsolódó affektív (vagy érzelmi) tulajdonságok nagymértékben befolyásolják a tanulás hatékonyságát. Bár vannak negatív tanulási motivációk is, vannak pozitív érzelmi szintek is, amelyek az érdeklődéshez és a jól meghatározott célokhoz hasonlóan növelik a teljesítményszintet és megerősítik a kognitív működés feletti kontrollt (Ballér 1978) azokat, amelyek büntetést vonnak maguk után vagy büntető jellegűek. A felnőttkori motivációt az érzelmek is jelentősen befolyásolják. Ezek fokozzák a tanulási vágyat, de a kedvezőtlen tanulási tapasztalatok vagy a kudarcélmények mélyen rögzült attitűdöt alakíthatnak ki az oktatással szemben. Emiatt sok hátrányos helyzetű felnőtt számára nehézséget jelent az oktatás újrakezdése. A tanulási gyakorlatok betekintést nyújtanak a tanulási folyamat mögött meghúzódó motivációkba. Ez azt jelenti, hogy az ember belső vágya, hogy jobba váljon, csak az képezi a tanulási motivációt. A korábban tárgyalt építő jellegű tanuláselmélet keretein belül a tanulási stratégiákat és a tanulásirányítási készségeket a tanulási motiváció legfontosabb összetevőinek tekintik. Az önszabályozási képességek fejlesztése kulcsfontosságú. Ezek a képességek magukban foglalják a célmeghatározást, a megfigyelést és a visszajelzést. De ahogy Réthy Endréné megállapítja, *"a felnőttek képesek önszabályozni tanulásukat, beleértve a kognitív és motivációs önszabályozást"*, ez azt is jelenti, hogy a felnőtt tanulók saját magukénak érzik tanulási tevékenységeiket. Ezért a felnőttek képesek arra, hogy önállóan alakítsák saját tanulási környezetüket és folyamataikat, valamint tudatosan felügyeljék saját tevékenységeiket. Ennek az öntevékenységgnek a fejlődését nagymértékben befolyásolják a közösségi hálózatok, az egyén kulturális környezete és a kortárs csoportok. A szubjektív és ingadozó célok kitűzése az önkontroll alapja, míg az

önkéntes kontroll minden tanulási tevékenység alapja. A fenti információk szerint egy személy társadalmi, gazdasági és életútját egyaránt befolyásolja az egész életen át tartó tanulásban való részvétel.

3. AZ ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS TÍPUSAI ÉS FORMÁI

Az egész életen át tartó tanulásnak számos formája van, melyek lehetővé teszik az emberek számára, hogy folyamatosan új dolgokat tanuljanak, és bővítsék tudásbázisukat. A tipikus fajták a következők:

3.1. Formális tanulás:

Ez a hagyományos oktatási mód, amely egy létesítményen belül történik. Ebbe beletartoznak az iskolák, főiskolák, felnőttképzési tanfolyamok és karrierképzés is. A strukturált tantervek és a tanári felügyelet a formális tanulás tipikus összetevői. Magyarország oktatási rendszere az átfogó oktatásra és képzésre helyezi a hangsúlyt, a formális tanulás pedig számos intézményben történik. Az óvoda, a tankötelezettség első három éve Magyarországon; az általános iskolások, általában hat-hét éves korukban kezdenek iskolába járni. A tankötelezettség keretében megszerzett általános iskolai végzettség továbbtanulási lehetőséget nyit meg középiskolákban vagy szakképző intézményekben.

Az általános iskola, a középiskola (gimnázium, szakközépiskola és szakiskola) és a szakiskolák mind a közoktatási rendszer részét képezik. Ezek az állami fenntartású iskolák ingyenes oktatást kínálnak diákjaiknak.

Az egyetemek, főiskolák és más felsőoktatási intézmények, amelyek szakképzést kínálnak, széles körben elszórtan találhatók országunkban. A természettudományok, a mérnöki tudományok, az orvostudomány, a humán tudományok és sok más terület szerepel azon számos tantárgy között, amelyekben ezek az egyetemek tanulmányi programokat kínálnak.

Magyarország számos oktatási reformot hajtott végre az elmúlt években, hogy növelje az ország oktatási rendszerének hatékonyságát és színvonalát. E reformok közös célja a tantervek és az oktatási stratégiák korszerűsítése, valamint a tanárok fejlesztésének és képzésének ösztönzése. A magyar oktatási rendszer számos erőssége mellett számos akadállyal néz szembe. Ide tartoznak a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek, a nem megfelelő iskolai infrastruktúra, az alacsony tanári javadalmazás és egyebek.

A kormány folyamatosan dolgozik az oktatás színvonalának és elérhetőségének emelésén, a hallgatók pedig számos lehetőség közül választhatnak az általános és szakképzésben, valamint a felsőoktatásban a magyar formális oktatási rendszerben.

A formális oktatást iskolákban, egyetemeken, felnőttképzési programokban és szakképzési intézményekben biztosítják. Az emberek itt szerezhethetnek hivatalos bizonyítványt vagy

oklevelet az új információk és készségek elsajátítása mellett. Az alap- és középfokú oktatási rendszer az általános oktatási tantervhez kapcsolódik. Az 1993-as közoktatási törvény szabályozza ezt. Tartalmának kereteit a Nemzeti Alaptanterv (NAT) határozza meg, amely mind az iskolai felnőttoktatásra, mind az iskoláskorúak oktatására vonatkozik. A törvény engedélyezi az esti és levelező kurzusokat a felnőttek számára, de nem tesz különbséget az iskolai gyermekek és felnőttek felvételi és vizsgakövetelményei között.

Szakmai fejlődési és továbbképzési lehetőségek: Ezek az erőforrások támogatják az egyéneket szakmai ismereteik és készségeik bővítésében, ugyanakkor segítik őket abban, hogy lépést tartsanak a gyorsan fejlődő munkahelyekkel. Konferenciákon és üzleti rendezvényeken való részvétel, külső tanfolyamokon való részvétel, szervezeten belüli képzésben való részvétel néhány példa erre. Az emberek a szakmai fejlődési és képzési lehetőségek kihasználásával naprakészek maradhatnak a változó igényekkel és munkakörnyezetekkel. Az egyéni szakmai tanulás és kutatás mellett ez magában foglalhatja a konferenciákra, képzésekre és egyéb szakmai rendezvényekre való járást is.

A törvény megengedi az iskolarendszeren kívüli szakképzési programok indítását, bár a felnőtt szakképzés nagy része azon kívül történik (Váradi 2004, 9–11). A szakközépiskolák a szakképző intézmények egyik típusa; ezen iskolák közül sok az alaptanterv mellett szakképzési kurzusokat is biztosít. A felsőfokú szakképzésben megnőtt a felsőoktatási intézményekkel együttműködő szakképző intézmények jelentősége.

A 2003-ban módosított LXXVI. számú szakképzési törvény hivatkozása, az egész életen át tartó tanulásnak az elmúlt évtizedben megváltozott prioritásait törvényi szinten rögzíti.

A Magyar Köztársaság rugalmas és differenciált, a gazdaság dinamikus fejlődését támogató szakképzési rendszerének fenntartásában, amely igazodik a társadalmi folyamatokhoz, a munkaerő-piaci igényekhez és az Európai Unió eredményeihez, az információs társadalom követelményeihez, ill. a nemzetgazdasághoz, a pályakezdéshez és az esélyegyenlőségen alapuló foglalkoztatás folytatásához szükséges szakképesítések megszerzéséhez, valamint az alkotmányban biztosított tanulási joghoz.

A fenti célok azt mutatják, hogy míg a rendszerváltás előtt a munkanélküliség elleni küzdelem volt a felnőtt szakképzés fő célja, azóta a hangsúly a munkahelyek fenntarthatóságának biztosítására helyeződött.

3.2. Informális tanulás

Az informális tanulás tananyaga és szerkezete lazább a formális tanulásénál. Ez magában foglalhat olyan dolgokat, mint a nem hivatalos csoportokhoz való csatlakozás, új készségek elsajátítása a munkahelyen, hobbiakkal való foglalkozás és önképzés. A korábban említett és bemutatott európai dokumentumok az egész életen át tartó tanulásról a 2000. évi Felnőttoktatási és Képzési tájékoztató irat, az informális tanulás jelentőségét emelik ki. A KSH 2004-ben alapos vizsgálatot végzett a magyarországi élethosszig tartó tanulásról (Csernák – Janák Zaláné 2004), és az eredmények azt mutatták, hogy a 34 év felettiiek különösen aktívak az informális tanulásban.

A részvételi adatokból a fentiek világos képet adnak a magyarországi felnőttoktatás főbb eljárásairól és eredményeiről, valamint az intézményi és jogi keretekről.

A mutatók értelmezése a következő következtetéseket vonja le: a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok kivételével a tanulás általában magas szintű anyagi befektetést, motivációt, megfelelő kompetenciákhoz és eszközökhöz való hozzáférést igényel. A tanulás állami támogatása is gyenge. A felnőttkori tanulásban való részvétel általában alacsony.

Az informális tanulás egyéb módjai, lehetőségei

- Közösségi tanulás: Egy csoportban vagy közösségben a tanulóközösség tagjai tapasztalatokat és ismereteket cserélnek. Ilyenek például a tanulócsoporthoz és a munkahelyi tanulókörök, a szakmai közösségek és a mentori programok.
- Munkahelyi tanulás, tapasztalatszerzés: A munka és a mindennapi élet során szerzett tapasztalatok rengeteg további tanulási lehetőséget kínálnak. Az egyének gyakorlati tapasztalatokat, új képességeket szereznek a problémák és a napi feladatok kezelésében.

3.3. Non-formális tanulás:

A formális és informális tanulás között ez a fajta tanulás között, helyezkedik el. A nem formális oktatás strukturált környezetben zajlik hivatalos tanúsítás vagy értékelés nélkül. Ilyenek például a képzések, műhelyek, önkéntesség és más oktatási kezdeményezések, amelyek bizonyos képességekre vagy tantárgyakra összpontosítanak.

Magyarországon rengeteg lehetőség kínálkozik arra, hogy informálisan és strukturált környezetben tanuljanak új dolgokat nem formális oktatáson keresztül. Az oktatási rendszeren kívül a nem formális tanulás egyre jelentősebbé válik, különösen a szakemberek, a felnőttek és a fiatalok számára.

A nem formális tanulásra gyakran kerül sor ifjúsági és szabadidős rendezvények, táborok és egyéb fiatalokat célzó tevékenységek során. A fiatalok különféle kompetenciákat és

készségeket sajátíthatnak el ezekben a környezetekben, beleértve a csapatmunkát, a vezetést és a kommunikációt. A magyarországi résztvevők számos civil szervezetek és közösségi kezdeményezések által biztosított nem formális tanulási lehetőséghez juthatnak. Ide tartoznak a társadalmi és érdekképviselési erőfeszítések, az egészségügyi és sportkezdeményezések, a környezetvédelmi projektek, valamint a művészeti és kulturális kezdeményezések.

A nem formális tanulás jelentős színterét Magyarországon a diákönkormányzatok, az önképzőkörök és az ifjúsági szervezetek biztosítják. Ezek a csoportok számos olyan tevékenységet és programot terveznek, amelyek lehetőséget adnak a fiataloknak a karrierre és a személyes fejlődésre egyaránt. A non-formális tanulást támogató eseményeket gyakran kulturális intézmények, múzeumok, könyvtárak és galériák szervezik kiállítások, előadások és egyéb rendezvények révén. Az emberek új dolgokat tanulhatnak, és izgalmas élményeket szerezhetnek ezekkel az interaktív programokkal. Magyarország a felnőttképzésben is jelentős előrelépéseket tett az elmúlt néhány évben. A felnőttek különféle intézmények és szervezetek által kínált különféle nem formális tanulási programokon vehetnek részt, például számítógépes tanfolyamokon, nyelvvoktatáson, kézműves foglalkozásokon és szakképzéseken.

Függetlenül attól, hogy hol vannak – a munkahelyen vagy otthon –, az emberek önállóan tanulhatnak és fejlődhetnek, ha olvasnak és önképzésben vesznek részt. Könyv, cikk, podcast, videó és egyéb forrástípusok mind használhatók erre. A közösségi tanulás során egy csoport vagy közösség tagjai tapasztalatokat és ismereteket cserélnek. Ez tanulmányi csoportok, munkahelyi tanulókörök, szakmai közösségek vagy akár mentorálás formájában is megvalósulhat. Jelentős tanulási lehetőségek származhatnak a munkahelyen és a mindennapi életben szerzett tapasztalatokból is. Az egyének első kézből szereznek tapasztalatokat, és új képességekre tesznek szert a mindennapi problémák és feladatok kezelésében.

Általánosságban elmondható, hogy a non-formális tanulás széles körben elérhető Magyarországon, és jelentős szerepet játszik az emberek szakmai és személyes fejlődésének, valamint jobb beilleszkedésének és társadalmi szerepvállalásának elősegítésében.

3.4. Online tanulás (E- learning)

Az internet és a digitális technológiák térnyerésének köszönhetően az emberek számára most már könnyen elérhetőek az online tanulási platformok. Az e-learning segítségével a hallgatók bárhol és bármikor hozzáférhetnek a kurzusokhoz és az oktatási anyagokhoz, így nagyobb ütemezést és rugalmasságot biztosítanak számukra.

A digitális technológiák és az internet fejlődésének köszönhetően az emberek ma már otthonról vagy bárhol tanulhatnak, ahol van internet-hozzáférés. Témák széles skáláját tanulhatják

meg webináriumok, online tanfolyamok, masszívan nyitott online kurzusok és más digitális tanulási platformok segítségével.

A kortárs oktatás kontextusában az e-learning, vagyis az online tanulás egyre jelentősebbé válik.

Az online tanulás, számos előnnyel bír:

- Internetkapcsolattal bárki hozzáférhet az oktatáshoz és tanuláshoz online tanuláson keresztül, bármikor és bárhol. Ez különösen fontos azoknak az embereknek, akik korlátozott oktatási lehetőségekkel rendelkező területeken élnek, vagy távol vannak az oktatási intézményektől.
- A diákok saját idejükben és saját sebességükben tanulhatnak online oktatással. Ennek köszönhetően az emberek most egyensúlyba tudják hozni a munkát, a családi kötelezettségeket és az egyéb tevékenységeket.
- A hallgatók, tantárgyak és szakirányok széles választékához férhetnek hozzá az online tanulási platformokon. Ez megadja nekik a szabadságot, hogy olyan területeket válasszanak, amelyek elősegítik érdeklődésüket, és segítik karrierjük előmozdítását.
- Az online tanulás többet foglal magában, mint a tudás passzív befogadása. A tanulók aktívan részt vehetnek az oktatási folyamatban különféle interaktív eszközök és tanítási stratégiák segítségével. Interaktív játékok, videók, házi feladatok, fórumok és egyéb források lehetnek ennek részei.
- A diákok számára az online tanulás gyakran megfizethetőbb választás. Általánosságban elmondható, hogy az online órák tartása olcsóbb, mint a hagyományos iskolákba járás vagy az osztálytermi tanulás.
- A legújabb technológiai fejlesztések és az oktatás területén bekövetkezett változások folyamatosan beépülnek az online tanulási platformokba. Ez lehetővé teszi, hogy a tanulók mindig a legújabb ismereteket és oktatási technikákat szerezzék meg.

Egyre többen választják az online tanulást oktatási és tanulási eszközként, és a jövőben az online tanulási platformok csak kifinomultabbak és alkalmazkodóbbak lesznek. Ezek a tényezők mind hozzájárulnak az online tanulás jelentőségéhez.

Véleményem szerint, a digitális technológiáknak és képességeknek minden korosztály és minden háttérrel rendelkező ember számára hozzáférhetőnek kell lenniük. Ezen kívül minden iskolának, oktatási és képzési intézménynek teljes mértékben figyelembe kell vennie a technológia által jelentett kockázatokat és lehetőségeket.

„A Covid19-világjárvány rávilágított arra, hogy javítani kell az oktatási és képzési rendszerek digitális felkészültségét a reziliencia, a hozzáférhetőség, a magas minőség és az inkluzivitás tekintetében. Mi több, a digitális évtized szakpolitikai program keretében az EU kötelezettségvállalási célértékként tűzte ki, hogy 2030-ra a 16–74 évesek 80%-a legalább alapszintű digitális készségekkel rendelkezzen.

Ennek fényében és a készségek európai évének (2023) összefüggésében minden korábbinál fontosabb az oktatás és képzés igényeire összpontosítani a digitális transzformáció tekintetében, intézkedéseket foganatosítva minden szinten (iskola előtti nevelés, alapfok, középfok és szakképzés, felsőoktatás, felnőttképzés), az egész életen át tartó tanulás szemszögéből és a lakosság valamennyi csoportja (pl. fiatalok, felnőttek és szakemberek) számára. „(Az EU Tanácsa Sajtóközlemény 2023. november 23.)

3.5. Szakmai fejlődés és továbbképzés

Az emberek továbbfejleszthetik szakmai készségeiket és tudásukat, és naprakészek maradhatnak a folyamatosan változó munkakörnyezetben, kihasználva a szakmai fejlődés és a kiegészítő képzés lehetőségeit. Ez magában foglalja a konferenciákon és üzleti rendezvényeken való részvételt, a külső tanfolyamokon való részvételt és a szervezeten belüli képzést. Magyarországon, más nemzetekhez hasonlóan, a folyamatos szakmai továbbképzésre való törekvés kulcsfontosságú mind a személyes fejlődés, mind a munkaerő-piaci versenyképesség előmozdítása szempontjából. Az embereknek a változó gazdasági feltételek, a technológiai fejlődés és a munkaerő-piaci igények miatt folyamatosan frissíteniük, bővíteniük kell szakmai ismereteiket és szakmai készségeiket. A munkaadók versenyképesebbnek tekintik a szakképzett jelentkezőket, akik képesek alkalmazkodni a folyamatosan változó munkaerő-piaci igényekhez. A naprakész és releváns szakmai ismeretekkel rendelkező munkavállalók nagyobb valószínűséggel lépnek előre a karrierjükben, és jobb lehetőségeket kapnak. Továbbképzéseken keresztül új területeken bővíthetik ismereteiket, így különböző munkakörökben is foglalkoztathatóbbá válnak.

Számos szakképzési program kínál lehetőséget a résztvevőknek arra, hogy a végén hivatalos oklevelet vagy bizonyítványt szerezzenek, ami növelheti szakterületük hitelességét és munkaerő-piaci versenyképességét. Az új technológiákat, üzleti gyakorlatokat és trendeket a továbbképzéseken keresztül ismerheti meg, és jobban elsajátíthatja. Ez elengedhetetlen az innováció és a versenyképesség előmozdítása érdekében.

A szakmai továbbképzés nemcsak a karrier szempontjából lehet előnyös, hanem személyes kiteljesedést is jelenthet. Az emberek szakmai és személyes céljaik teljesítése és tanulása kihívásokat és folyamatos növekedést jelent, amely fokozza jólétüket és a kiteljesedés érzését. A munkaerő-piaci képzések területe vitathatatlanul a legkiterjedtebb az oktatási rendszeren kívüli képzések között. Ebbe a kategóriába tartozik a szakmai és kiegészítő képzés, amely a foglalkoztatottakat és a munkanélkülieket egyaránt érinti (Kraiciné Tibori 2007). Az iskolarendszeren kívüli képzést szervező fő szervezetek a munkaadók, a munkaügyi központok és az oktatási intézmények.

4. AZ ÉLETEN ÁT TARTÓ TANULÁS ELŐNYEI, JELLEMZŐI

Egy személy, személyi és szakmai fejlődését nagyban elősegítheti az élethosszig tartó tanulás számos előnye. Garantálja a folyamatos fejlődést és korszerűsítést. Az egész életen át tartó tanulással az emberek, naprakészek maradhatnak a technológiával és a gyorsan változó világgal. Szakértelmük új ismeretek és képességek megszerzésével folyamatosan frissíthető, fejleszthető. Lehetővé válik a munkahelyi előmenetel és verseny. A tanulásra képes és vágyó emberek jellemzően piacképesebbek a munkaerőpiacon. Az új információk és képességek megszerzése segíthet a szakmai fejlődésben és a jobb lehetőségek kihasználásában. Az egész életen át tartó tanulás erősíti a kreativitást és a problémamegoldó képességet. Az emberek újszerű módon oldhatják meg a nehézségeket és kihívásokat, ha új dolgokat tanulnak, és új nézőpontokat szereznek.

A tudás megszerzése önmagában elősegíti a boldogságot és a személyes növekedést. Az ember tartalmas és kiegyensúlyozott életet élhet, és örömet leli az új dolgok tanulásában. Az egész életen át tartó tanulás segít az embereknek alkalmazkodni az akadályokhoz és a változó körülményekhez. A tanulás révén rugalmasabbá válhatnak, és képesek lesznek alkalmazkodni a különböző környezetekhez és helyzetekhez.

A tanulásnak számos kognitív előnye van. A gyakori tanulmányozás javíthatja a memóriát és a fókuszot, megőrizheti a mentális élességet és rugalmasságot, és csökkentheti a kognitív hanyatlás kockázatát az öregedéssel.

4.1. Szakmai előnyök és karrierfejlesztés

Az emberek az élethosszig tartó tanulás révén előreléphetnek jelenlegi szakterületükön, vagy új karrier utakat fedezhetnek fel. Az új hitelesítő adatok vagy tanúsítványok megszerzése segíthet új lehetőségek elérésében. Lehetőségük van kapcsolatteremtésre más szakemberekkel és szakmai szövetségek tagjaival. Ezen a hálózaton keresztül mentorokat fedezhetnek fel, kihasználhatják az új lehetőségeket, és támogatást kaphatnak karrierjük során. Azok, akik tanultak, általában jobban teljesítenek a munkában, mert új készségekkel és tudással rendelkeznek. Amellett, hogy esélyt ad az előléptetésekre és a fizetésemelésekre, ez segíthet abban, hogy jobban azonosítsák magukat a munkahelyükön. A folyamatban való részvétel elősegíti, hogy az emberek sikeresebbek legyenek a karrierjükben, és jobban felkészüljenek a munkahelyükön folyamatosan változó struktúrákra.

4.2. Személyiségfejlesztő és életminőség javulása

Az emberek gondolkodásbeli rugalmasságukat és nyitottságukat az életen át tartó tanulás révén fejlesztik. Gyakran új nézőpontoknak és módszereknek vannak kitéve, miközben új ismereteket és képességeket sajátítanak el, amelyek segíthetik a szélesebb körű gondolkodás fejlődését.

A tanulás során gyakran ütközünk különféle akadályokba és problémákba, amelyekkel foglalkoznunk kell. A kritikus és kreatív gondolkodással együtt ez segíti a problémamegoldó képességek fejlesztését. Az emberek magabiztosabbá válnak, ahogy új információkat és képességeket sajátítanak el. Az egész életen át tartó tanulással elért siker és növekedés hozzájárulhat a bizalom és az önértékelés növekedéséhez.

Az élethosszig tartó tanulás révén az emberek aktívan vállalhatják saját tanulásuk és fejlődésük irányítását. A személyes lendületet és az állóképességet is növeli. Mindezek hozzájárulnak az önellátás és a függetlenség kialakulásához.

Az emberek gyakran megosztják nézeteiket és tapasztalataikat másokkal interaktív tanulási környezetben. A kommunikáció és a csapatmunka képességének javítása mellett ez segítheti a mások iránti empátia és megértés kialakulását.

Gyakran szembesülünk olyan akadályokkal és kihívásokkal az életben, amelyeket le kell küzdenünk. A tanulás elősegíti a rugalmasság fejlesztését a változó körülményekre adott válaszként, valamint a stresszel és a viszontagságokkal szembeni ellenálló képességet.

Alapvető fontosságú annak felismerése, hogy az egész életen át tartó tanulás során megszerzett tudás és tapasztalatok sokfélesége hatékonyan alkalmazható a személyes és szakmai szférában történő előrelépés és fejlődés érdekében.

5. AZ ÉLETHOSZIGTARTÓ TANULÁS ÖSZTÖNZÉSE ÉS TÁMOGATÁSA

5.1. Az oktatási intézmények és képzések szerepe

Az alap- és középfokú oktatási rendszer az általános oktatási tantervhez kapcsolódik. Ezt az 1993-as közoktatási törvény szabályozza.

Tartalmát a Nemzeti Alaptanterv (NAT), amely az iskolai felnőttoktatásra és az iskoláskorúak oktatására egyaránt kiterjed, megalapozza. Míg a felnőttek számára engedélyezett az esti és levelező tanfolyam, a törvény nem tesz különbséget a vizsgakövetelmények és a normál korú felnőttek felvételi követelményei között. Egy másik jogszabály, a felsőoktatásról szóló CXXXIX. törvény kizárólag a felsőoktatást szabályozza. A felnőttképzéssel kapcsolatos tevékenységek a távoktatást is érintik. Egyre kevesebb a felnőtt alap- és középfokú oktatást, valamint tanulószerveződéses gyakorlati képzést és szakképzést kínáló szervezet. Ez részben annak tudható be, hogy az általános iskolai oktatás a nyolcadik évfolyamra, gyakorlatilag a tankötelezettség lejárta előtt, nem sokkal véget ér.

A 2003-ban átdolgozott LXXVI. számú szakképzési törvény bevezetése, előrehaladást eredményezett az egész életen át tartó tanulás prioritásainak jogi megfogalmazásában.

"A Magyar Köztársaságban a társadalmi folyamatokhoz, az információs társadalom és a nemzetgazdaság követelményeihez, a munkaerőpiac igényeihez és az Európai Unió közösségi vívmányaihoz igazodó rugalmas és differenciált, a gazdaság dinamikus fejlődését segítő szakképzési rendszer működésének biztosítása, a pályakezdéshez és a folyamatos foglalkoztatáshoz szükséges szakképesítéseknek az esélyegyenlőségen alapuló megszerzése, valamint az Alkotmányban meghatározott tanuláshoz való jog érvényesülése." (LXXVI. számú szakképzési törvény 2003)

Ahogy az említett célok is mutatják, a rendszerváltás óta a felnőtt szakképzés súlypontja a munkanélküliség elleni küzdelemről a foglalkoztatás fenntarthatóságára helyeződött át.

Bővült az állami intézmények száma, sok kisebb képző központ költözött más városokba (Budapesti intézmények a régiókba, regionális intézmények Budapestre, és sok a határon túli magyar régiókba), és az intézményrendszer is jelentősen átalakult az elmúlt három évtizedben. Ebben az időszakban a felsőoktatás iránti kereslet növekedése látható. A növekvő oktatási igények kielégítésére számos magán- és vallási intézmény jött létre.

A legutóbbi emlékezetben talán a legnagyobb változás a 2019–2021-es években következett be, amikor húsz felsőoktatást nyújtó állami egyetem vagyonkezelési alapítványi fenntartásba került.

5.2. Iskolarendszeren kívüli képzések

Azokat a tanulási lehetőségeket, amelyek nem részei a hagyományos iskolai vagy egyetemi kereteknek, iskolarendszeren kívüli képzésnek nevezzük. Ezek az órák, amelyek változatos formában és tantárgyakból állnak, lehetőséget adnak a diákoknak, hogy előmozdítsák karrierjüket és személyes fejlődésüket akár iskola előtt, akár után.

Néhány lehetőség az iskolán kívüli képzésekre:

- Szakmai kurzusok és bizonyítványprogramok: Ezek az ajánlatok speciális szakmai ismereteket és készségeket kínálnak számos iparágban, beleértve a marketinget, a pénzügyet, az IT-t, az egészségügyet és így tovább. A résztvevők általában olyan bizonyítványt vagy bizonyítványt szerezhetnek, amely piacképesebbé teszi őket a munkáltatók számára.
- A nyelvtanulási tanfolyamokat és vizsgákat számos nyelviskola, nyelvi központ és internetes forrás biztosítja. Ezek lehetnek általános nyelvismereti kurzusok, vagy olyan kurzusok, amelyek középpontjában állnak, például üzleti angol, vagy vizsgákra készülő kurzusok.
- Művészeti és kézműves kurzusok: Számos műhely és tanfolyam áll rendelkezésre a művészetek és a kézművesség iránt érdeklődő egyének számára. Ide tartozik az ékszerkészítés, a festészet, a szobrászat, a kerámia és a fotózás.
- Sport- és egészségügyi programok: Az iskolarendszeren kívül rengeteg lehetőség áll rendelkezésre sportolásra és testmozgásra, beleértve a jógát, a táncórákat és a fitness edzéseket. Vannak tanfolyamok a táplálkozásról, a mentális egészségről, az elsősegélynyújtásról és más egészséggel kapcsolatos témákról is.
- Online kurzusok: A hatalmas nyílt oktatási platformok, kurzusok széles skáláját kínálják szinte minden témában, beleértve az üzleti életet, a technológiát, a humán tudományokat és más területeket is.
- Kulturális és szabadidős programok: Könyvklubok, múzeumi túrák, előadások, workshopok és egyéb kulturális és szabadidős tevékenységek. lehetőséget adnak az embereknek saját érdeklődési köreik felfedezésére és új dolgok megismerésére.

A többször módosított 2001. évi CI meghatározza a formális oktatási rendszeren kívüli képzést, beleértve a felnőtt szakképzést és a munkaerő-piaci képzést is. A munkaerő-piaci képzés példái

a vállalati képzések (szakképzés és készségfejlesztés), valamint az OKJ-s nyilvántartásban szereplő egyéb képzések, és az államilag elismert szakképesítések. Az informális és a nem formális szektor egyaránt része a rendszernek. Az egyéb képzések a fő kategória, amely magában foglalja a programokat és az azokat lebonyolító szervezeteket. A "felnőttképzés" kifejezés minden felnőttképzési tevékenységben részt vevő egyénre vonatkozik, ezért a Felnőttképzési törvény gyűjtőfogalma, amely definíció szerint lefedi az összes felnőttképzést, legyen az szisztematikus vagy logikus.

6. KIHÍVÁSOK ÉS MEGOLDÁSOK AZ ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS TERÉN

6.1 Hozzáférés és esélyegyenlőség kérdései

Az esélyegyenlőség hiánya korlátozza az emberek oktatásához és tanulásához való hozzáférését, és hátrányos helyzetbe hozhatja azokat, akiknek nincs elegendő forrása vagy lehetősége. Így a hátrányos helyzetű réteg számára, az egész életen át tartó tanulásban komoly problémákat vet fel. Az alacsony jövedelműek vagy a hátrányos helyzetűek gyakran nagyobb kihívásokkal szembesülnek, amikor megpróbálnak hozzáférni az oktatási forrásokhoz, beleértve a tanfolyamokat és a technológiai eszközöket. Ez csökkentheti növekedési kilátásaikat mind személyes, mind szakmai szinten. Az oktatás és tanulás lehetőségei gyakran nem egyenlők minden ember számára a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek miatt. A hátrányosabb helyzetű csoportok számára kevesebb lehetőség a tanulás terén, ami tovább súlyosbíthatja a már meglévő egyenlőtlenségeket. A nyelvi és kulturális korlátok is visszatartják az embereket attól, hogy élethosszig tartó tanulást folytassanak. Az eltérő anyanyelvű vagy kultúrájú emberek számára nehezebb lehet megérteni vagy beleolvadni az oktatási környezetbe, ami kihívást jelent számukra az tudás megszerzésére.

Az egész életen át tartó tanulást a digitális hozzáférési megosztottság is súlyosan hátráltathatja. A digitális oktatási eszközök és az online tanulási platformok használata korlátozottabb azok számára, akik nem rendelkeznek internet-hozzáféréssel. Az egyének életkora és életkörülményei gyakran befolyásolják az egész életen át tartó tanulás lehetőségeit. Annak biztosítása érdekében, hogy mindenkinek lehetősége legyen tudásának és készségeinek fejlesztésére, valamint aktív társadalmi és gazdasági szerepvállalásra, minden oktatási és tanulási szinten elő kell mozdítani az esélyegyenlőséget.

Az 1999 – ben, Lillafüreden megrendezett Nemzeti Közoktatási Konferencia az iskolák esélyteremtő szerepére összpontosított, és annak különböző aspektusait elemezte, hogy az iskola, az oktatás és a szakképzés hogyan segítheti a szociálisan hátrányos helyzetű csoportokat a lehetőségekhez való hozzájutásban.

Oktatási szempontból fontos figyelembe venni az egyenlőtlenségeket és különbségeket, amelyek hatással lehetnek a gyermekek iskolai pályafutására.

Mint minden modern társadalomban, a magyar lakosság is társadalmilag releváns vonalak mentén oszlik meg. Az egyének és egész családok helyzete e dimenziók mentén befolyásolja a gyermekek élet esélyeit, beleértve az iskolai sikerességüket is.

Az oktatás szempontjából a mérvadó egyenlőtlenségek a következők:

- szociális-gazdasági státus,
- lakóhely,
- csökkent egyéni képességek,
- családi háttér,
- diszkriminált és/vagy jelentéktelen kisebbséghez való tartozás.

„Annak érdekében, hogy olyan oktatáspolitikákat dolgozzunk ki, amelyek valódi eredményeket hoznak és kezelik, vagy legalábbis csökkentik az oktatásban tapasztalható egyenlőtlenségek okait, a következő lépéseket kell megtenni.

- 1. Az oktatási egyenlőtlenségek feltérképezése.*
- 2. Egy egységes oktatáspolitikai stratégia kialakítása.*
- 3. Az oktatáspolitikai lehetséges eszközeinek számbavétele, illetve megteremtése.*
- 4. Megfelelő célprogramok elindítása.*
- 5. Az oktatáspolitikai eredményességének értékelése.”* (Új pedagógiai szemle 2000. január)

A „Ne legyen több iskolai kudarc! – Tíz lépés az oktatási esélyegyenlőség felé” (Az Országos Kulturális Minisztérium 2007.) Négy ajánlásban fogalmazta meg, hogy az oktatáspolitikai milyen módon tud hatni az esélyegyenlőség megteremtésében.

„1. Korlátozni kell a tanulók korai besorolását elágazó tanulási utakra, és később kerüljön sor a tudás szerinti kiválasztásra.

2. Az iskolák közötti választási lehetőséget úgy kell szabályozni, hogy az kevésbé jelentsen kockázatot az esélyegyenlőség megvalósulására.

3. A középfokú oktatásban legyenek vonzó választási lehetőségek, szűnjenek meg a zsákutcák, és megelőzéssel legyen elkerülhető a lemorzsolódás.

4. : Legyen második esély a tanulmányok folytatására, az oktatás hasznából való részesülésre.”

Tekintettel arra, hogy sok megoldatlan probléma vetődik fel, időről időre foglalkozni kell az esélyegyenlőséggel. Ennek oka, hogy az esélynövelés egyik megállapított célja a folyamatos fejlesztés, szemléletformálás.

6.2. Motiváció és elkötelezettség ösztönzése a tanuláshoz /Pedagógiai programunk/

A kora gyermekkor kritikus időszak az egész életen át tartó tanulás alapjainak lefektetéséhez, mert ez alakítja az egyén tanulási motivációját, attitűdjét és készségeit a későbbi életre. Az agy hihetetlenül képlékeny és érzékeny a fejlődésre az élet korai éveiben. Az ezen idő alatt elért tanulási minták és kompetenciák jelentősen befolyásolják az egyén jövőbeli tanulási képességeit

és hajlamait. Elméletem szerint már óvodáskorban megszerettethető a tanulás, megalapozható a tanulási motiváció, kihasználva a gyermeki kíváncsiság lehetőségeit.

Az óvodai nevelés meghatározására, jelenleg az Országos Óvodai Nevelési Alapprogram (ÓNOAP, 2012) van érvényben. Célkitűzései már említik az óvoda szerepét a gyermekek iskolai felkészítésében, és előírják, hogy az óvodának kapcsolatot kell tartania az iskolákkal; azonban nem határozzák meg e közlemény szerkezetét vagy formátumát. Az óvoda amellet, hogy a formális oktatás kötelező szakasza, platformja a szocializációs folyamatoknak, amelyek révén a gyermek még teljesebb mértékben beilleszkedik a közösségbe. A játéktevékenység, az általuk nyújtott fejlesztési lehetőségek kihasználása az óvodapedagógusok feladatkörében kiemelten kezeli az egyéni tevékenységi formák révén. A dokumentum célja, hogy az irányított figyelem és feladattudat fejlesztésén keresztül segítse a gyerekeket a tanulásban, amelyek alapvetőek a tanuláshoz, és szorosan kapcsolódnak a tanulási motiváció és az önszabályozott tanulás fogalmi kereteihez.

Az ÓNOAP azonban nem kínál átfogó megközelítést az egész életen át tartó tanuláshoz, és nem is tűz ki célként ilyen feladatokat. Az óvodáztatás kötelezővé tételével a köznevelés egységes alapozó szakasza az óvoda intézménye lett, s mint ilyen, az EU-s célkitűzések szerint is fontos szerepet képvisel az élethosszig tartó tanulás megalapozásában (2011. évi CXCV. tv.). Az ÓNOAP (2012) tartalmi áttekintése alapján látható, hogy a koncepció kiterjesztése erre a fokozatra a hazánk óvodáit irányító alapidokumentum szintjén egyelőre nem történt meg kellő mélységben. A 2012-es NAT viszont már, az egész életet átívelő tanulásra felkészítő attitűdök megalapozására is tűz ki célokat:

„A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.” (NAT, 2012. 9. o.)

A korai tanulási attitűdök, amelyek az egyén tanuláshoz és fejlődéshez való hozzáállását az élet későbbi szakaszában alakítják, magukban foglalják a kíváncsiságot, a felfedezést és a kitartást. A sikeres kisgyermekkori nevelés segít a gyerekeknek abban, hogy magabiztosabbak és motiváltabbak legyenek. A pozitív tanulási tapasztalatok növelik annak valószínűségét, hogy a gyermek a jövőben nyitott lesz az új információkra és képességekre.

Az olyan alapvető képességek megtanítására, mint az olvasás, írás, matematika, kommunikáció és problémamegoldás, a legjobb időszak a korai iskolai évek. A továbbtanulás és a személyes fejlődés szempontjából ezek az alapok kulcsfontosságúak.

Az óvodások tudás- és készségek elsajátítási folyamatának legfontosabb szakasza a játék és az utánzás, ahol az aktív, egyedülálló és kulcsfontosságú összetevők, a mozgatórugói.

Ártatlan életszemlélet, érzelmi tulajdonságok, spontaneitás, régi és új jellemzi.

A későbbi logikai elveket nem követi a tudás szerveződése (Bakonyi, 2009; Fáyné, 2016).

Az óvodásoknak még óriási szükségük van felnőttekre, akik elmagyarázzák nekik a dolgokat, ez oktatásuk elengedhetetlen feltétele. A kortárs módszerek szerint az óvodai nevelés többnyire egyénre szabott, örömteli, cselekvés-alapú, játékba integrált (Bakonyi, 2009). A tudatos tanulás alapkövét képező tanult készségek és problémamegoldó gondolkodás kreatív ötvöze csak az általános iskolás kor második felében jelenik meg a tanulásirányításban (Fáyné, Hódi és Kiss, 2016). A korai gyermekkori tanulás gyakran olyan társadalmi folyamat, amely segíti a gyermek szociális és érzelmi növekedését. Az egész életen át tartó tanulás megköveteli az együttműködési, kommunikációs és empátiás képességek fejlesztését.

Ha szilárd alapot biztosítunk a korai gyermekkori tanuláshoz, az segíthet megelőzni a tanulási kihívásokat és a késéseket a későbbi életkorban. Ezzel elősegíthető az esélyegyenlőség biztosítása minden gyermek számára. Pedagógusként elsődleges felelősségünk a gyerekek tanítása, a tanulás szeretetének elsajátítása és a tanulás iránti vágy ösztönzése.

Legfontosabb célunk a társadalmi mechanizmusok kialakítása, az egész életen át tartó tanulás kultúrájának elősegítése, az egyének kreativitásának elősegítése, az innovatív gondolkodás elősegítése, a pedagógiai erőforrások széles skálájának alkalmazása, a jellem és a szellem együttes formálása, valamint a hagyományok megőrzése.

Ebből a NAT-ban körvonalazott tanulási területek teljes spektrumán dolgoztak általános, vagy úgynevezett kulcskompetenciákon.

- Nyelvi, készségek, kompetenciák.
- Digitális jártasság.
- Gondolkodási és matematikai készségek.
- Szociális és személyes kompetenciák.
- Kézműves készség, önkifejezés, kreativitás és kulturális érzékenység.
- Innováció, vállalkozói szellem és foglalkoztathatóság.
- A jövőközpontú és egészségorientált élethez szükséges képességek.

A motiváció a tanulás azon jellemzői közé tartozik, amelyek leginkább meghatározzák azt.

Az iskolai és életbeli siker nagymértékben függ attól, hogy a kisgyermek mennyire motiváltak a tanulásban. Motivációjuk lehetővé teszi számukra, hogy kitartóan tanuljanak, magabiztosan vállaljanak feladatokat, és érdeklődést tanúsítsanak az új dolgok iránt. A motivált

gyerekek nagyobb valószínűséggel teljesítenek jól az iskolában és más tanulási környezetben. Az eredményekkel kapcsolatos pozitív tapasztalatok arra ösztönözhetik őket, hogy folytassák kemény munkájukat azáltal, hogy növelik önbecsülésüket és önbizalmukat.

A motivált gyermekek jellemzően aktívan vesznek részt a tanulási tevékenységekben, és nagyobb érdeklődést mutatnak az új dolgok iránt. Ennek eredményeként bővíthetik tudásukat, és többet tanulhatnak az őket körülvevő világról. A sikeres motiváció fejlesztésére való képességük készítette őket arra, hogy még az akadályokkal vagy kudarcokkal szemben is ragaszkodjanak a tanuláshoz. Ezáltal elsajátítják az életben való sikeres eligazodáshoz szükséges rugalmasságot és problémamegoldó technikákat. A motivált gyerekek jellemzően új dolgokat akarnak tanulni és többet elérni. Gyakran törekednek a személyes fejlődésre is.

A motivált fiatalok jellemzően jó kapcsolatokat alakítanak ki oktatóikkal és társaikkal, és aktív szerepet vállalnak oktatási környezetükben. Elengedhetetlen, hogy nevelő környezetben szerezzenek ismereteket, és cseréljenek eredményeket és életleckéket.

A kérdés azonban továbbra is fennáll, melyek a hatékony stratégiák a kisgyermekek tanulásának támogatására? A gyermekek motiválásának eléréséhez az egyik legfontosabb és elengedhetetlen attitűd, a szeretetkapcsolat.

Eötvös József szavait idézve: „Semmire se tudok megtanítani olyan gyereket, aki nem szeret engem.”

Végül meg kell jegyezni, hogy mind pszichológiailag, mind motivációs szempontból nagyon sokat számít, hogy kijövk-e az általam tanított gyerekekkel vagy sem, és hogyan alakul a kapcsolatunk. Első gondolatunk az, hogy a tanulók hatékony tanítása és bevonása érdekében személyes kapcsolatot kell kialakítanunk velük. Csak így tudjuk felkelteni és fenntartani érdeklődésüket. Az egyik legfontosabb dolog, amit a pedagógus tehet a gyerekek megnyerése érdekében, hogy barátságos, biztonságos és bátorító tanulási légkört alakítson ki, ahol a gyerekek megbecsülve és elfogadva érzik magukat. A pedagógusok három legfontosabb attitűdjé, a kedvesség, a türelem és a diákok iránti érdeklődés. Hozzon létre velük személyes kapcsolatot, és fejezze ki aggodalmát a jólétük miatt. Ismerje fel és tartsa tiszteletben a gyermekek szükségleteit és érzelmi állapotát. Ügyeljen a mondandójukra, mutasson együttérzést és megértést, és segítse őket az esetlegesen felmerülő problémák megoldásában. A gyerekek tevékenységei és érdeklődési körei iránti érdeklődés és odafigyelés pozitív hatással van a gyerekekre. Ha olyan tevékenységekkel és témákkal foglalkozik, amelyeket érdekesnek találnak, kifejezheti támogatását és érdeklődését.

A tanítás során legyen játékos és humoros. Hozzon létre élvezetes és lebilincselő tanulási élményeket a gyerekeknek nevetve és szórakozva velük.

Gratuláljon a gyerekeknek az elért eredményeikhez és erőfeszítéseikhez azzal, hogy pozitív visszajelzést ad nekik. Ez javíthatja motivációjukat és önértékelésüket, miközben megerősíti kapcsolatukat az oktatóval. Ha érdeklődést mutat az életük iránt, és megosztja velük saját érdeklődését és tapasztalatait, személyes kapcsolatokat alakíthat ki a gyerekekkel.

Úgy gondolom, hogy a hagyományos személyes oktatás manapság nem elegendő. Kulcsfontosságú, hogy a tanárok megőrizzék makulátlanságukat és kreativitásukat, hogy a tanulók és a pedagógusok is jól érezzék magukat a tanulási folyamat során. A gyerekek, akikkel ma dolgozunk, nem ugyanazok, mint néhány évtizeddel ezelőtt.

A cselekvés, és a tapasztalat biztosítja a legjobb motivációt. A gyerekekkel a végén meg kell beszélni, hogy mit tanultak és tapasztaltak.

6.3. A pedagógus képzés változásai, és annak következményei hazánkban

Az, hogy a pedagógusok milyen mélyen építik be az egész életen át tartó tanulást tantervükbe, és mennyire felkészültek arra a kihívást jelentő feladatra, hogy a tanulók következő generációjában mélyen tudatosítsák az egész életen át tartó tanulás értékét és fejlesszék a tanulást elősegítő képességet az egész emberi létezés során, nagyon fontos tényező. Az oktatástervezés elkerülhetetlen paradigmaváltását legjobban lehetővé tevő eszközök és stratégiák azonosítása érdekében, az egész életen át tartó tanulás korának politikai döntéshozóinak szorosan figyelemmel kell kísérniük a pedagógus pályát, mint konkrét célcsoport funkcióját, kötelezettségeit és kilátásait.

A kapcsolatteremtési képesség, az önismeret, a tantárgyi ismeretek, a nyitottság, a rugalmasság és az innovációs hajlandóság, valamint a csapatmunka és az olyan új kompetenciák elsajátítása, mint például a tanítási készségek, a magas színvonalú tanítás egyik legfontosabb tulajdonsága, amely megfelel a jövőbeli elvárásoknak.

Magától értetődik, hogy az ilyen kivételes tulajdonságokkal rendelkező jelenlegi és jövőbeli pedagógusok nem elégedhetnek meg azzal a szánszalmasan alacsony státusszal, amelyet jelenleg élveznek. A politikának és a társadalom egészének fel kell lépnie ennek a tisztességtelen körülménynek a mielőbbi megszüntetése érdekében. A pedagógusokat meg kell becsülni, mert ez befolyásolja, hogy milyen jól végzik munkájukat. Alkalmanként a pedagógusok munkakörülményeivel is foglalkozni kell, mint tanári pályájuk pályáját befolyásoló tényezőkkel. Az egész életen át tartó tanulás szempontjából a pedagógusok rendszeres szakmai fejlődése szintén jelentős. A korszerű továbbképzés egyrészt segítheti a pedagógusokat abban,

hogy szakmailag felkészüljenek az új tananyag oktatására, másrészt új szerepek meghatározásában is segíthetnek számukra, mint például a tanácsadás, az integrált fogyatékosok oktatása, a szülőkkel való szorosabb együttműködés.

Az oktatás javítása érdekében a kultúrának változnia kell, és a tanárok kulcsfontosságúak ebben a folyamatban. Nélkülük egyetlen kormány sem tudná sikeresen végrehajtani a szervezeti és tantervi reformot. Ez igaz az egész életen át tartó tanulás szervezeti és stratégiai szempontjaira is. Az elégtelen felkészültség potenciálisan azt eredményezheti, hogy a közvélemény nem fogadja el az oktatókat, és veszélyeztetheti azon kezdeményezések sikerét, amelyek célja, hogy a közvéleményben is jobb megítélésben részesítsék a pedagógus pályát.

A magyarországi pedagógusképzés rendszere is számos, figyelemre méltó változáson ment keresztül. A tanárképzés rendszere jelentős változásokon ment keresztül, amikor átkerült a bolognai oktatási rendszerre, és azóta számos változás történt ezen a területen, különösen a tanárképzési rendszer tekintetében. Íme, néhány, a bolognai folyamat részeként az európai felsőoktatásban végrehajtott módosítások: a bolognai rendszer bevezette a kreditrendszert és a moduláris felépítést a felsőoktatási képzésekbe, beleértve a tanárképzést is. Ez nagyobb szabadságot biztosít a hallgatóknak kurzusaik kiválasztásában, és személyre szabott tanulási tervet készítenek egyedi igényeik és érdeklődési köreik alapján.

A tanárképzésben az új struktúra a kutatásra összpontosító tanulást és tanítást segíti elő. A hallgatók ezért képesek lesznek kutatási projekteken részt venni, és szélesíteni tudják az oktatási elméletek és gyakorlatok megértését. A tanárképzésben egyre fontosabbá válik a valós tapasztalatszerzés. A hallgatók az egyetemi kurzus mellett igénybe vehetik a szakmai gyakorlatokat, a hallgatói gyakorlatokat és a mentori támogatást. A módosítások lehetőséget kínálnak a tanári szerepek és kompetenciák rugalmas bővítésére. A kommunikációs, problémamegoldó, csapatmunka és vezetői készségek egyre nagyobb szerepet kapnak a tanári felkészítő programokban az egyetemi tantárgyak mellett.

Pozitívumként elmondható, hogy a bolognai folyamat elősegíti a nemzetközi együttműködést a tanárképzés, valamint a hallgatói és tanári mobilitást. Ez lehetővé teszi az oktatási intézmények számára, hogy megosszák egymással a legjobb gyakorlatokat és tapasztalataikat.

Az átállás gyorsasága, valamint az új tanterv és szervezeti struktúra megalkotására és végrehajtására fordított idő hiánya káros hatással volt az oktatás minőségére.

Egyesek úgy gondolják, hogy a gazdasági célok és a munkaerő-piaci igények hangsúlyozása a felsőoktatásban a bolognai folyamat során túlhangsúlyozásra került. Emiatt az oktatási intézmények gyakran nagyobb figyelmet fordítottak diákjaik munkaerő-piaci elhelyezkedésére,

mint általános tudásuk és képességeik fejlesztésére. Sok diák megnövekedett stresszt és terhelést tapasztalt a bolognai oktatás megvalósítása miatt.

A tanulók számára kihívást jelenthet a munka, az iskola és a személyes kötelezettségek közötti idejük beosztása az új tantervek miatt, amelyek gyakran több tanfolyamot és vizsgát tesznek szükségessé rövidebb idő alatt. A jelenlegi osztatlan pedagógusképzési modell 2013-ban vette át a 2006-ban először bevezetett kétciklusú osztott pedagógusképzési modell helyét.

Az osztatlan tanárképző programmal a hallgatók az első diploma megszerzése után tanári oklevelet szereznek. A hallgatók szakmai és pedagógiai ismereteket is szerezhetnek ezeken a képzéseken, amelyek jellemzően öt-hat évesek. Egy kétéves alapozó szakasz és egy három-négy éves szakmai szakasz jellemzően új pedagógusképzést foglal magában. A hallgatók az alapozási szakaszban általános ismereteket szereznek a választott tantárgyakból, a pszichológiai és pedagógiai bevezetés mellett. A hallgatók a szakmai szakaszban a választott területre specializálódnak, mint például matematika, történelem, magyar nyelv és irodalom stb. Ebben a szakaszban a hallgatók szakmai továbbképzéseken és tanítási gyakorlatokon vesznek részt, ahol gyakorolhatják a tanári pályát. A valós tapasztalatszerzés az osztatlan tanárképzési program döntő része. Ennek érdekében a tanulók rendszeresen részt vesznek az iskolai foglalkozásokon és tanítási gyakorlatokon. Ezeken a tapasztalatokon keresztül megismerik a tanári szakma csínját-bínját, és kapcsolatot építenek ki diákjaikkal.

A hazánkban kialakult nagymértékű pedagógushiány azonban új képzési reformokra kényszerítette a törvényhozókat, melyek véleményem szerint negatív irányba viszik, és megosszák a pedagógustársadalmat. A képzési időt drasztikusan lecsökkentő új szabályozásnak köszönhetően már akár 1,5 év képzés után taníthatnak a tanárok az általános és középiskolákban. A 8/2013.(I.30.) számú Emmi rendelet 1. számú módosított melléklete szerint, az óvónők az új rendszerben négy év helyett két év múlva válhatnak tanítókká, tanárokká. Az óvodapedagógusi hivatás technikumi végzettséggel is elérhetővé válik.

Csak annyit tudok ehhez hozzátenni, hogy nem értek egyet azzal a társadalmi döntéssel, hogy a tanítást, leminősítették, alulértékelték, annak érdekében, hogy rövidebb idő alatt több pedagógust termelhet. Hogy ez hosszú távon hatékony lesz-e, abban nem vagyok biztos.

Véleményem szerint, a pedagógusok átképzési időszakának lerövidítése káros hatással lesz az oktatási rendszerre és annak általános minőségére.

A tanároknak kevesebb idejük van az átképzés során, hogy teljesen felkészüljenek az új oktatási szerepeikre. Ez arra utalhat, hogy nem rendelkeznek a szükséges képzéssel az oktatási stratégiák, az osztálytermi menedzsment vagy más pedagógiai kompetenciák terén. Egyes területeken

előfordulhat, hogy az oktatók nem rendelkeznek a szükséges szakmai ismeretekkel és készségekkel az átképzési idő csökkenése miatt. Az oktatás hatékonysága és minősége mellett a tanulási eredmények és a tanulói teljesítmény is befolyásolja.

A tanárok rövidebb időtartamú átképzése nagyobb stresszt és munkaterhelést jelenthet számukra. Gyakorivá válik, hogy az új vagy tapasztalatlan tanárok számára a tanítás, órási kihívást jelent majd.

7. A TANULÁSI SZOKÁSOKRA ÉS A TANULÁSHOZ VALÓ HOZZÁÁLLÁSRA IRÁNYULÓ VIZSGÁLAT EREDMÉNYE

7.1. A vizsgálat anyagának bemutatása

Kérdőíves felmérésem során a felnőtt korosztály tanulási motivációit, tanulási szokásait, tanuláshoz való viszonyát vizsgáltam. Megvizsgáltam a felnőttképzésben rejlő lehetőségeket, valamint a felnőttkori motivációt és tanulást támogató elemeket.

Megvizsgáltam az egész életen át tartó tanulás előnyeit és az ezzel járó kihívásokat is. Kielégíti-e a tanulási rendszer a felnőtt tanulók egyedi igényeit és körülményeit, vagy a támogatás hiánya az egyik oka annak, hogy lemorzsolódnak a tanfolyamról?

Meghatározható, hogy mely területek minősülnek a legproblémásabbnak, de valójában nem kapnak kellő figyelmet, ha szembeállítjuk a felnőttképzési intézményekről alkotott tapasztalatokat a képzés hiányával vagy a korai iskolaelhagyással.

Az interjúalanyok képességeit és motivációját egy sor kérdéssel értékelték, amelyek a motiváló magatartásra, a barátok és a család támogatására, valamint a munkáltatói elvárásokra összpontosítottak.

A kérdésekkel azt próbáltam feltárni, hogy a válaszadók tisztában vannak-e jelenlegi tudásukkal, képességeikkel és hiányosságaikkal. Ennek megfelelően a kérdéseim az alábbi területekre irányultak:

- Rendelkeznek-e információval az élethosszig tartó tanulásról és az ehhez kapcsolódó lehetőségekről?
- Mennyire tartják fontosnak, hogy egész életükben tanuljanak, fejlődjenek?
- Mennyire készíti fel a magyar oktatási rendszer az életen át tartó tanulásra?
- Mely területeken érzik leginkább a motivációt a tanulásra?
- Mely kompetenciák fejlesztését tartják leginkább fontosnak?
- A válaszadók jövőbeli tervei a tanulás területén.

Kérdőívemre 128 válasz érkezett, melyből elemzést végeztem, majd kiértékeltem.

A válaszadók túlnyomó része a 40 és 60 év közötti korosztály volt.

7.2. A vizsgálat módszere, ideje

Az adatgyűjtés módszerének az egyik leggyakrabban használt online kérdőíves módszert alkalmaztam. Azért választottam, ezt a módszert, mert gyorsan eljuttathatók a résztvevőkhöz, akik könnyen kitölthetik azokat a saját ütemükben, az internetes kapcsolat birtokában.

Az online kérdőívek automatizált adatgyűjtést és - tárolást tesznek lehetővé, amely megkönnyíti az adatok kezelését és elemzését. Ezzel a módszerrel lehetőséget biztosítottam az anonimitásra, amely elősegítheti a résztvevők őszinteségét és nyíltságát válaszaikban.

A vizsgálatot 2023/2024 telén végeztem, elsősorban közösségi oldalakon és kiküldött e-mail üzenetekben osztottam meg. Tekintettel arra, hogy a dél-Dunántúlon élek, és az ismerőseim körébe tartozók többsége is erről a földrajzi területről származnak, így kutatásom eredményeinek jellemzői, erre a területre vonatkoztathatóak.

7.3. A válaszadók neme és életkora, iskolai végzettsége

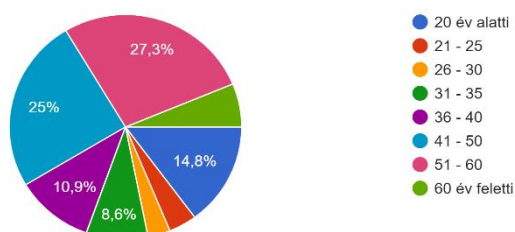
Az életen át tartó tanulásról szóló vizsgálatom, egyértelmű képet ad arról, hogy a képzésben és az oktatásban való részvételt, és az életen át tartó tanulást, az életkor, a nem és az iskolázottság egyaránt befolyásol. A mennyiségi vizsgálatot a válaszadók életkorának és nemének megkérdezésével kezdtem. Határozott megállapítást nyert, hogy a vizsgálatban jelentősen nagyobb arányban vettek részt nők, mint férfiak. Ez a különbség különösen a 40 év feletti korosztályra jellemző, és a (1. táblázat, 1.,2. ábra) adatai egyértelműen megerősítik állításomat. Ennek az az oka, hogy az ebbe a korosztályba tartozó, adminisztratív és oktatási szolgáltatási területen dolgozók – főként nők – úgy gondolják, hogy továbbra is érdemes elvégezniük a tanulmányt, hogy a törvényi előírásoknak és a munkáltatói elvárásoknak megfelelő munkaviszonyukat megtartsák. Saját feltételezésem, hogy a 30-hoz közelebb álló emberek valószínűleg fogékonyabb a tanulásra, azonban a feltételezés csak részben igazolódott be. Ennek ellenére továbbra is jellemző, hogy 40 és 45 év közöttiek is hajlandóak részt venni a képzéseken.

1. táblázat: A kérdőív kitöltők neme, életkora (forrás: saját munka)

életkor	nő	férfi	összesen
20 év alatti	5	14	19
21 - 25	3	2	5
26 - 30	4	0	4
31 - 35	10	1	11
36 - 40	12	2	14
41 - 50	30	3	33
51 - 60	32	2	35
60 év feletti	7	1	8
mindösszesen:	103	25	128

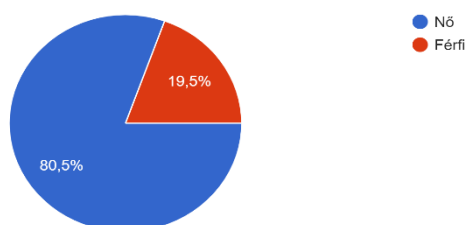
1. ábra A kérdőív kitöltők, életkora (forrás: google kérdőív szerkesztő)

Az Ön életkora
128 válasz

2. ábra A kérdőív kitöltők neme (forrás: google kérdőív szerkesztő)

Az Ön neme
128 válasz

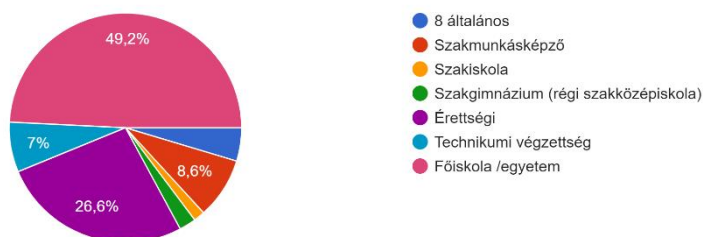
A válaszadók iskolai végzettségét tekintve, a jelentős részük felsőfokú végzettséggel, és kicsit kevesebben középfokú végzettséggel rendelkeznek (2. táblázat, 3. ábra.) A felsőfokú végzettségük magas aránya kutatásomban, feltehetően azzal magyarázható, hogy sok pedagógus kolléga, ismerős jelezte a kitöltés elvégzését. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők mindössze 6 fő, a válaszadók 5%-a rendelkezik. A közép és felsőfokú végzettségük, nagyobb hajlandóságot mutattak a kérdőív kitöltésre. Feltételezem, hogy a tanulási hajlandóság is fokozottabb, az ő esetükben, mint az alacsonyabb iskolai végzettségűeké.

2. táblázat: A kérdőív kitöltők iskolai végzettsége (forrás: saját munka)

iskolai végzettség	nő	férfi	összesen
8 általános	4	2	6
szakmunkásképző	5	6	11
szakgimnázium	4	1	5
érettségi	22	12	34
technikumi végzettség	7	2	9
főiskola/egyetem	61	2	63

3. ábra A kérdőív kitöltők iskolai végzettsége (forrás: google kérdőív szerkesztő)

Az Ön legmagasabb iskolai végzettsége
128 válasz

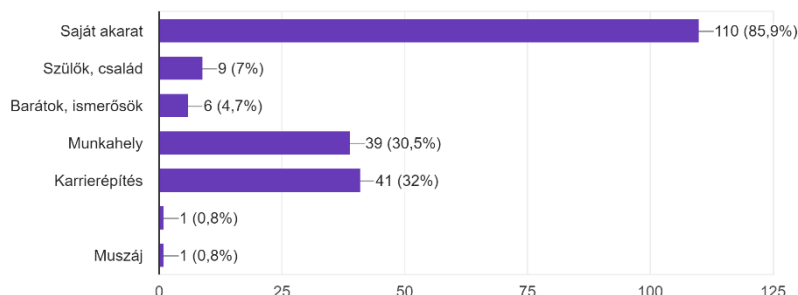

7.4. A válaszadók tanulási motivációja

A kérdőív kitöltők nemét és korát tekintve, nyilvánvalóvá vált számomra, hogy a nők, és közülük is a 40 év feletti korosztály motiválhatóbbak, nagyobb odaadással vállalják a tanulást. Az iskolai végzettségek statisztikái arra engednek következtetni, hogy az iskolázottabb réteg lelkesebb az életen át tartó tanulás terén. Oka több alternatívából tevődik össze, gyakran magasabb szintű tudásvágygal és érdeklődéssel rendelkeznek, magasabb társadalmi elvárásoknak vannak kitéve, több figyelmet fordítanak saját személyes fejlődésükre és fejlesztésükre.

15. ábra: A tanulás motivációjának mozgó rugója (forrás: google kérdőív szerkesztő)

Mi motiválja Önt leginkább a tanulásra? (több opció jelölhető)
128 válasz

Az 15. ábra mutatói szerint az emberek döntő többsége, saját akaratból tanul.

Véleményem szerint nem meglepő, hogy a tanulni vágyó felnőttek jelentős része önszántából teszi ezt. Az emberi motivációt a tudásszerzés és az önfejlesztés veleszületett vágya mozgatja. A személyes tanulási motiváció nemcsak a tanulási folyamat hatékonyságát javítja, hanem fenntartja a tanulás iránti érdeklődést és hosszú távú elkötelezettséget is.

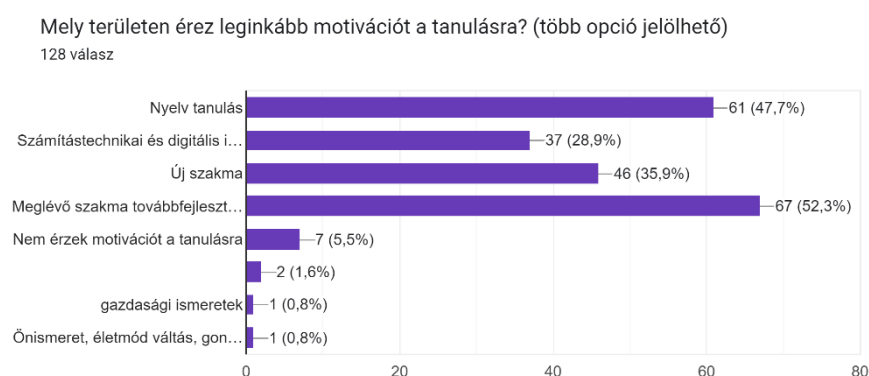
A tanulás motivációjának megválasztásakor erős az igény, hogy a munkavállalók, jelenlegi szakterületén vagy munkakörén (30,5 százalék), előrelépjenek, ez természetesen jelentős lépés a későbbi karrierépítés (32%) vagy a vezetői pozíció megszerzése felé (15. ábra). Valószínűsítem, hogy a nők, több területen érzik a tanulás iránti motivációt, a férfiak tanulásának leggyakoribb oka a képesítés megszerzése ahhoz, hogy munkahelyet változtatnak vagy vállalkozást indítanak.

A motivációs területek megválasztásában, azonban a legnépszerűbb válasz a meglévő szakma továbbfejlesztése volt (52,3%), a második helyet a nyelvtanulás kapta, 47,7% (12. ábra).

Bizonyára ennek oka, az EU területén kapott munkaerőpiaci lehetőségek kihasználása.

Meglepő módon a számítástechnikai, és digitális ismeretek elsajátítására, a beküldők csekély százaléka érez motivációt (12. ábra).

12. ábra A tanulás különböző területeinek motiváltsága (forrás: google kérdőív szerkesztő)

Az életén át tartó tanulást a kérdőív 128 kitöltője közül 83-an nagyon fontosnak tartják, hogy egész életükben tanuljanak, fejlesszék magukat (3. táblázat, 7. ábra). Pedagógus szemmel nagyon pozitívan értékelem, az emberek tanuláshoz való hozzáállását. Az adatokból az is kiderült, hogy nagyon elenyésző azok száma, akik egyáltalán nem érzik a tanulás iránti vágyat. Az alábbi kérdésre a (3. táblázat, 7. ábra) adatai alapján megállapítható, hogy az emberek többsége hajlandó a fejlődésre.

3. **táblázat:** Az élethosszig tartó tanulás fontosságának értékelése *(forrás: saját munka)*

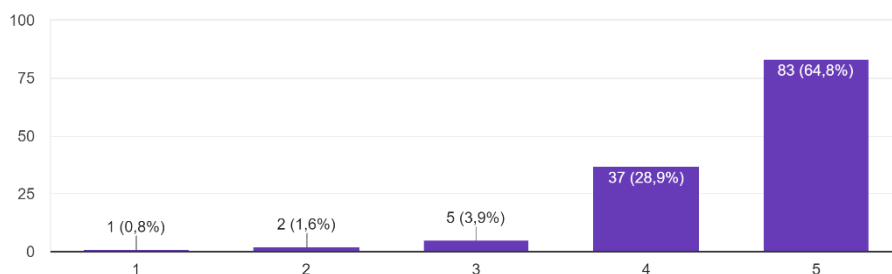
„Kérem, jelölje egy ötös skálán, mennyire tartja Ön fontosnak, hogy egész életében tanuljon, fejlődjön?”

	Nő	Férfi	össz:
1. skála	0	1	1
2. skála	0	2	2
3. skála	5	0	5
4. skála	30	7	37
5. skála	68	15	83

7. **ábra** Mennyire fontos az életen tartó tanulás *(forrás: google kérdőív szerkesztő)*

Kérem, jelölje egy 5-ös skálán, mennyire tartja fontosnak, hogy egész életében tanuljon, fejlődjön?

128 válasz

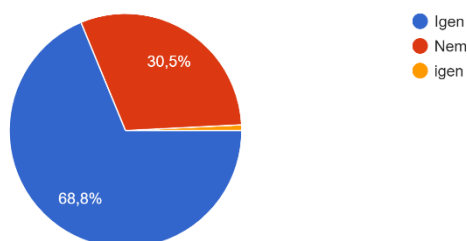

Fenti adatok hitelességét bizonyítja, hogy a válaszadók 68,8%-a jelezte kérdőívemben, hogy tervezi a jövőben, hogy tanulmányokat folytasson (11. ábra.)

11. **ábra:** További tanulmányok folytatásának tervezése *(forrás: google kérdőív szerkesztő)*

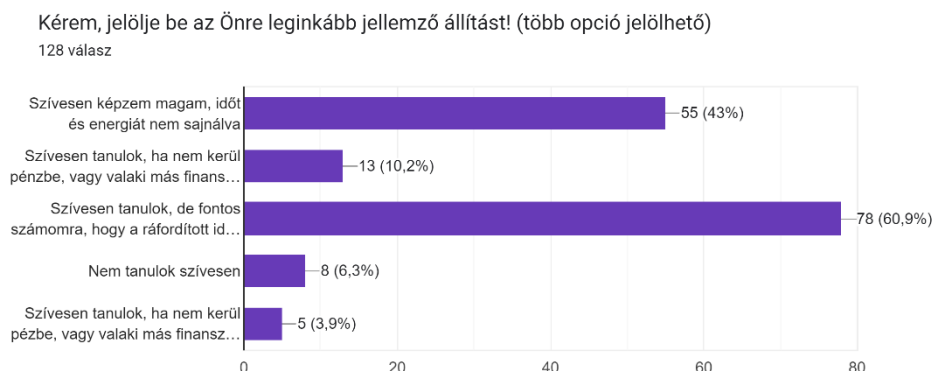
Tervezi-e, hogy a jövőben további tanulmányokat folytasson?

128 válasz

Bár a 11-es ábra alapján, a kitöltők jelentős része tervezi a jövőbeni tanulmányok folytatását, azonban tanulási hajlandóságukat sokan feltételhez kötik (14. ábra.)

14. ábra: A tanuláshoz való viszonyulás jellemzői (forrás: google kérdőív szerkesztő)

Tanulási feltételeik között szerepel, hogy „szívesen tanulok, ha nem kerül pénzbe, vagy valaki más finanszírozza”. E válaszban azonban jelentéktelen a válaszadók száma. Mégis azt feltételezem, hogy az esélyteremtési lehetőségek megoldása, még átdolgozásra szorul. A képzés haszna, annál nagyobb jelentőséggel bír a képzésekben résztvevők számára. Hetvennyolcan jelölték be, a „szívesen tanulok, de fontos a számomra, hogy a ráfordított idő és energia megtérüljön” választ. Ez az adat, egyértelmű választ ad, a munkaerőpiacra való kikerülés, és a karrierépítés fontosságára. Ez az adat egyértelműen alátámaszta hipotézisemet, hogy a karrierépítés nagyobb motiváció a tudás megszerzésénél.

7.5. A válaszadók tájékozottsága az élethosszig tartó tanulás terén

4. ábra: Az élethosszig tartó tanulás ismertségének mutatói (forrás: google kérdőív szerkesztő)

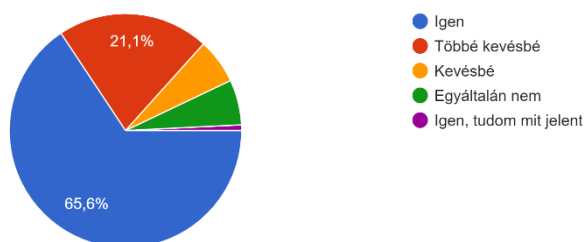

Míg az élethosszig tartó tanulás fogalmáról a válaszadók általában iskolai végzettségtől függetlenül nagy százalékban hallottak (89,8%) (4. ábra), az ehhez kapcsolódó kérdéskörben, arra a kérdésre, hogy hol hallott róla, a válaszadók 49,6%-a, a médiát jelölte (5. ábra). A

médiából való tájékozottság azonban nem jelenti azt, hogy az életen át tartó tanulás lényegét tudni vélik. A válaszadók 65,6%-a (115 fő) állította, hogy tudja mit jelent az élethosszig tartó tanulás (6. ábra).

6. ábra: Az élethosszig tartó tanulás jelentésének ismerete (forrás: google kérdőív szerkesztő)

Tudja-e Ön, hogy mit jelent az élethosszig tartó tanulás?
128 válasz

Megnyugtató a kérdőív alanyainak válaszait vizsgálva, a megállapítás, hogy a kitöltők 46,3% az iskolában hallott az élethosszig tartó tanulás fontosságáról, szükségességéről (5. ábra).

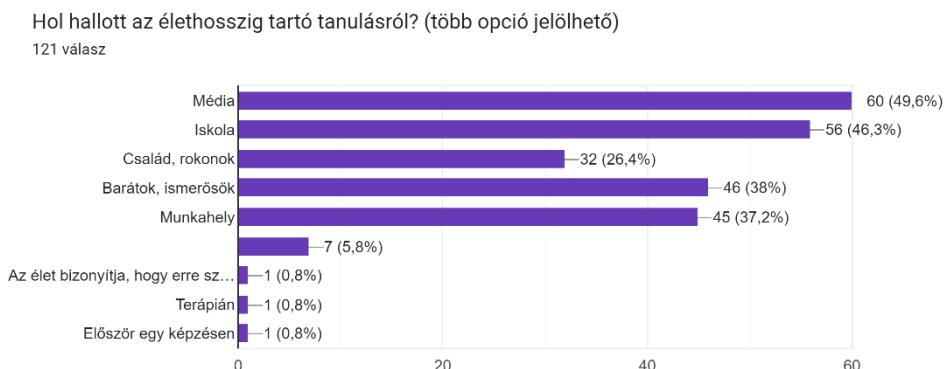
Sok probléma merül fel az emberek és a társadalom számára, ha figyelmen kívül hagyják vagy nem értik az egész életen át tartó tanulás fontosságát, értékét. Emiatt, előfordulhat, hogy nem tudják továbbfejleszteni tudásukat és képességeiket, ami káros lehet életminőségükre és karrierjükre.

Egy nemzet vagy közösség hosszú távú fejlődése csorbát szenvedhet, ha az emberek nem ismerik fel ennek jelentőségét, mivel ez olyan lehetőségeket teremthet, amelyek akadályozzák a társadalmi fejlődést és az innovációt.

A fenntarthatóság és az előmenetel sokkal nagyobb kihívást jelent az egész életen át tartó tanulás hiányában. A közoktatási intézmények kiemelkedő feladatának kell, hogy legyen az életen át tartó tanulásra való felkészítés, és annak fontosságának megismertetése, melyben jelentős szerepe van a pedagógusok magas színvonalú képzésének.

A munkaadók jelentős előnyökhöz juthatnak, ha dolgozóikat szakmai továbbképzésben részesítik. A vezetők biztonságosabban, rugalmasabban és kielégítőbben fejleszthetik vállalatukat, ha magasan képzett munkavállalókkal rendelkeznek. A magasan képzett, sokféle szakterülettel rendelkező munkaerő elengedhetetlen, és a folyamatos technológiai fejlődés töretlen oktatást igényel. Bizonyítja állításomat az 5. ábra statisztikája, ahol jól látható, hogy a munkahelyeken is publikálják a tanulást, a fejlődést, és ezek fontosságát. Válaszadóim 37,2%-a (45 fő) a munkahelyén halott, az élethosszig tartó tanulás fontosságáról.

5. ábra: Az életen át tartó tanulás megismerésének helye (forrás: google kérdőív szerkesztő)

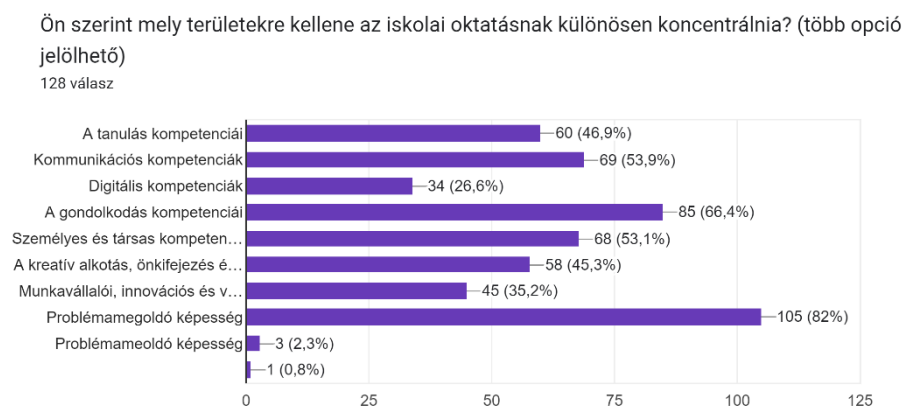
7.6. A kitöltők által fontosnak tartott kompetenciák fejlesztése

Az elmúlt tíz év egyik legfontosabb szakmai gondja az emberek folyamatos szakmai fejlődése. A kompetenciafejlesztés által meghatározott szakmai fejlődés egy olyan életpályamodell, amely a tudományos tekintetben kevésbé foglalkozik a pályaelhagyással, az intézményi és környezeti hatásokkal, a szakmai identitás fejlesztéssel és egyéb témákkal.

A kompetenciák három szerepet töltenek be a tudásalapú társadalomban, és ezek a szerepek összefüggenek egymással. Egyrészt segítik az emberek személyes karrierjét és önmegvalósítását, másrészt erősítik a társadalmi kohéziót, harmadrészt pedig javítják a foglalkoztathatóságot. Az embereknek folyamatosan képezniük kell magukat, és új készségeket és ismereteket kell szereznük annak érdekében, hogy a mai globalizált és gyorsan változó világban a munkahelyükön maradjanak, és beléphessenek a munkaerőpiacra. Ez szükséges a munkaerő-piaci versenyképesség fenntartásához. A munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése és fenntartása jelentős hatással van a munkahely kiválasztására és a munkavállaló „megfelelő” pozícióba helyezésére a műszak során. A belső szervezeti feltételek alakítása és az egyéni és szervezeti hatékonyság növelése érdekében a kompetenciamérés és alkalmazás a munkakör elemzésének és értékelésének döntő összetevője. A kutatás adatai, azonban eltérést mutatnak fenti állításom és az eredmények között, hiszen a munkavállalói kompetenciát, a 128 válaszadó közül mindössze 45-en tartották fontosnak. Felmérésem során megvizsgáltam azokat a kompetenciákat, (9. ábra) amelyeket a válaszadók jelentősnek tartottak. Eredményeimben, az interjúalanyok 82%-a (105 fő) döntő fontosságúnak ítélte a problémamegoldó kompetencia fejlesztését, míg meglepő módon a digitális kompetenciát kevésbé értékelték, mindössze 26, 6%. Véleményem szerint a digitális kompetenciánk fejlődése napjaink egyik kiemelkedő feladata. Ezért volt meglepő a számomra, hogy 128 válaszadó közül, csupán 34-en vélik

fontosnak, ennek a kompetenciának a fejlesztését. A válaszadók fontos területnek tartják, a tanulás, a gondolkodás és a kommunikáció kompetenciáinak fejlesztését, ami nem meglepő, hiszen jövőbeli sikerességük alapját képezi az életútjukban, növeli önbecsülésüket, önbizalmukat.

9. ábra: Az iskolai oktatás területeinek, kompetenciáinak fontossága (forrás: google kérdőív szerkesztő)

„A képességek fejlesztésében nélkülözhetetlen az állandó gyakorlás, hisz minden emberi tehetség csak szüntelen gyakorlással, tréninggel érheti el legmagasabb fokát, legnagyobb fényességét. Ám a képességek gyarapításában ne a maximalizmus vezessen bennünket. Mindenkinek meg kell találnia azt a küszöböt, amelyet céljai megvalósításában már nem érdemes átlépni.”

(gróf Széchenyi István)

Nekünk, pedagógusoknak kulcsfontosságú szerepünk van a kompetenciák fejlesztésében.

A kulcskompetenciák fejlesztése minden tantárgyi terület és tanár részvételét igényli, de ez csak az iskolarendszer egészének összefüggésében valósítható meg. Több éves következetes fejlesztő munkára van szükség ahhoz, hogy a tanulók elsajátítsák azokat a készségeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy tudatos, átgondolt és hasznos állampolgárok legyenek. Ezt, csak egy fokozatosan egymásra épülő rendszer valósíthatja meg. Az egyik tanuló hamarabb jut a következő szintre egy készségterületen, mint a másik. De a folyamat soha nem áll meg; a képességek fejlettek, csiszoltak és egyediek. Ennek eredményeként növekedésük minden összefüggésben elengedhetetlen – minden évfolyamon, tantárgyban és közösségben. Ennek megfelelően a kompetenciafejlesztés nem felzárkózó szakma, ahogy sokan hiszik!

7.7. A Magyarországi képzési lehetőségek megítélése

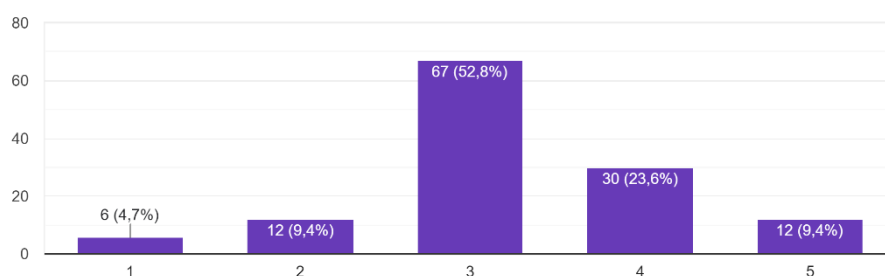
A felnőtt szakképzés leggyakrabban iskolarendszeren kívül zajlik. Ezenkívül a törvény lehetővé teszi speciális szakképzési programok létrehozását az oktatási rendszeren belül.

Az oktatásra, képzésre és nevelésre vonatkozó törvények értelmében az embernek joga van a tanuláshoz élete végéig. A felnőttképzés, a felnőttoktatás területén a különböző intézménytípusok kínálata szerint a felnőttoktatás alap-, közép- és felsőoktatási intézményekben az alábbi formátumokban valósulhat meg: nappali tagozatos, esti, levelező és távoktatás. A szakközépiskolák nagy része alapfeladataikon túl szakképzéssel is foglalkozik. A felsőfokú szakképzésben fontos a magasabb szintű oktatás. A felnőttképzés célja, hogy nemzetünk egyénje „élete során sikereket érjen el, sikeresen bekerüljön a munkaerőpiacra, megfeleljen a gazdasági, kulturális és technológiai fejlődés kihívásainak; a felnőttoktatás és képzés támogatásával az élet javulhat, növelni kell a szakmai, nyelvi és támogatott képzések szervezettségét, erősíteni kell azok tartalmi minőségét.” A szakképzések feladata lenne, hogy minél inkább betudjon ágyazódni az élethosszig tartó tanulás stratégiájába. Fontos szerepe kell, hogy legyen a korai iskolaelhagyás, és a lemorzsolódás csökkentésében.

Felmérésemben kíváncsi voltam, hogy a válaszadók, hogy ítélik meg a Magyarországi képzési kínálatot. A kitöltők döntő többsége sajnos csak közepesre értékelte a magyar oktatási rendszert (10. ábra.)

10. ábra: A Magyarországi képzési lehetőségeinek megítélése *(forrás: google kérdőív szerkesztő)*

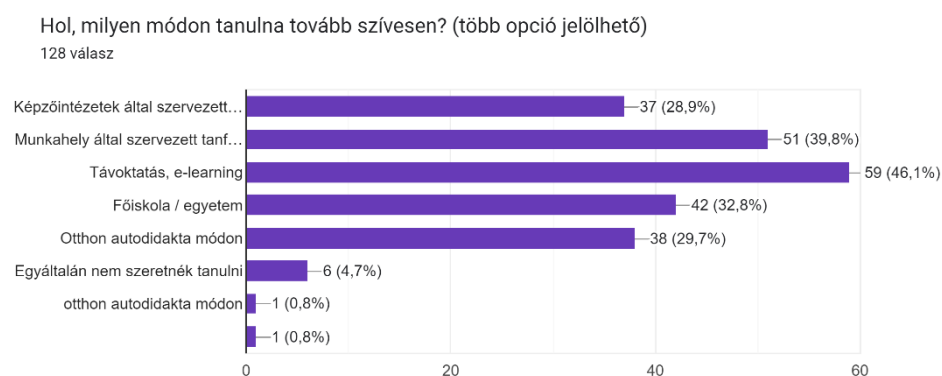
Kérem, jelölje egy 5-ös skálán, hogyan ítéli meg a képzési kínálatot Magyarországon?
127 válasz

Valószínűleg sokan gondolják úgy, hogy a magyarországi szakképzés nem kellően eredményes vagy megfelelő minőségű. Előfordulhat, hogy az oktatási rendszer nem tudja felkészíteni a diákokat a munkaerőpiaci igényekre. A magyarországi szakképzést gyakran éri kritika a szülőktől és a tanulóktól egyaránt, amiért nem kínál elegendő lehetőséget az egyénre szabott,

minden tanuló egyedi érdeklődését és képességeit figyelembe vevő oktatásra. Ennek megfelelően a tanulókból hiányzik a motiváció és az érdeklődés a tanulmányaik iránt. Hazánkban az egyetemi képzést általában a szakképzés felett értékelik az alacsony társadalmi helyzet miatt. Annak ellenére, hogy a fejlesztendő kompetenciák kérdésnél, a válaszadók csak kevesen jelölték a digitális kompetencia fejlesztésének fontosságát, a tanulási mód megválasztásánál a kérdőív kitöltők 46,1%-a (59 fő) mégis távoktatásban tanulna szívesen (13. ábra).

13. ábra: A tanulási módok megválasztása (forrás: google kérdőív szerkesztő)

A munkahely által szervezett tanfolyamok is népszerűnek bizonyultak a beküldők körében. Feltételezem, hogy, ez esetben fontos szerepet játszik, a finanszírozás kérdése. Természetesen nagyon fontos kérdés, hogy a felnőtt tanuló mennyire függhet külső forrásoktól, esetleg a munkaadók általi képzésfinanszírozástól.

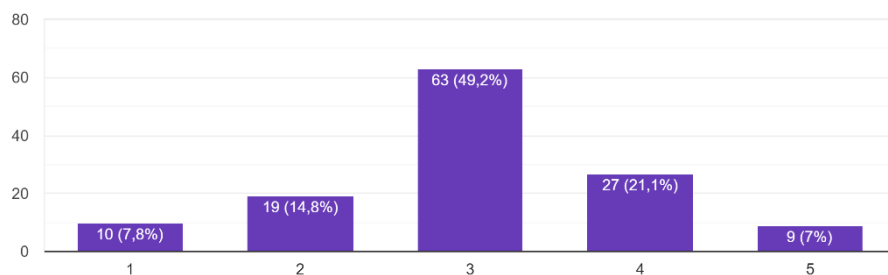
Kutatásom legfontosabb kérdése, hogy mi pedagógusok, mennyire készítjük fel tanulóinkat az életén át tartó tanulásra. Mint azt már korábban kifejtettem, hogy az ismeretek átadása mellett, véleményem szerint, ez sem elhanyagolható, sőt nagyon fontos feladat. Friss KSH adatok szerint, 2023-ban 11,6 százalék volt a korai iskolaelhagyók aránya. Definíció szerint a 18–24 éves korosztályba tartozó egyéneket, akik nem járnak semmilyen iskolába, és nem rendelkeznek középiskolai bizonyítvánnyal vagy szakiskolai végzettséggel, korai iskolaelhagyóknak nevezzük. A korai iskolaelhagyás megakadályozásának, lényegében az élethosszig tartó tanulás megalapozása, a tanulás megszerettetése lenne, a megoldása. Kérdésemre, hogy a magyar oktatási rendszer, a kitöltők véleménye szerint mennyire alapozza meg az egész életén át tartó tanulást, a 128 válaszadóból 63-an közepes értékelést jelöltek, és további 29 fő ennél is rosszabbra osztályozta a rendszert. A beküldők csak nagyon csekély

része, mindössze 7%-a, (9 fő) érzi úgy, hogy hazánk alapképzési rendszere jól végzi feladatát ebben a kategóriában. (8. ábra).

8. ábra Mennyire készít fel a magyar oktatás az élethosszig tartó tanulásra (forrás: google kérdőív szerkesztő)

Kérem, jelölje egy 5-ös skálán, hogy Ön szerint mennyire készít fel a magyar oktatás az egész életen át tartó tanulásra?

128 válasz

Megítélésem szerint is nagyon sok feladatunk van, a gyermekek tanulási motivációjának kialakításában, hogy felnőtt korukra is érdeklődő, folyamatosan fejlődni vágyó emberekké váljanak.

8. ÖSSZEGZÉS

8.1. Megállapítások, javaslatok

Dolgozatom az egész életen át tartó tanulás és a folyamatos oktatás jelentőségét vizsgálja.

Tanulási tevékenységét, a különböző korszakok gazdasági és társadalmi hátterét felhasználva szemügyre vettem magyarországi kapcsolatát, körülményeit, központi adatbázisok, kutatási eredmények és a témával kapcsolatos szakirodalom feldolgozásával. Kérdőíves kutatásom eredményei alapján elmondhatom, hogy a dolgozatom élethosszig tartó tanulásról, megfogalmazott feltételezéseim nagyrészt beigazolódtak. Kutatásom számos figyelemre méltó eredményt hozott a felnőttképzésben, mint például a különböző korosztályok tanulási szokásai, a tanulási motivációk és tanulási kihívások vizsgálata, valamint a tanulói elvárások összehasonlítása a kínált oktatás jellemzőivel. A vizsgálat megállapításai ugyanakkor lehetővé tették olyan területek azonosítását is, amelyek fejlesztése véleményem szerint fokozhatja a felnőttképzés szolgáltató funkcióját, javíthatja a felnőttek tájékoztatását, kezelheti a különböző korcsoportok egyedi problémáit, összehangolhatja a jogi támogatási elemeket.

A felnőttképzés, társadalmi-gazdasági jelentősége miatt kulcsfontosságú terület.

A világ számos országában az állami szabályozás és a kutatás a stratégia szerves részét képezi. Hangsúlyozva a rendszer magyarországi működését abból a feltételezésből indultam ki, hogy míg az ország felnőttképzési rendszere az átfogó gyakorlatnak megfelelően alakult, az alkotórészeinek koordinációja még alapos kidolgozásra vár.

Elképzeléseim alátámasztására megvizsgáltam a felnőttkori tanulás elméleteit, feladatait, céljait, valamint az erre vonatkozó jelenlegi hazai és uniós stratégiát és rendszert. Elemeztem továbbá az egész életen át tartó tanulás fogalmának használatát, amelyet a történelemben sokféle összefüggésben használtak, és jelenleg mindenütt elterjedt. Ezen megállapítások alapján úgy gondolom, hogy a vizsgált korosztályok motivációjának megoldása, is további átgondolásra érdemes. A kutatási eredmények is mutatják, hogy a munkaerőpiacon való részvétel, és az oktatás között szoros kapcsolat van. Az életen át tartó tanulás elterjedésében, és hatékonyságában jelentős szerepe van a pedagógusoknak. A tanulásmenedzsment – a tanulók képességeinek tudatos fejlesztése – végül felváltja, ha nem is teljesen helyettesíti a tudásátadás feladatát. Elsődleges feladata, hogy támogassa és irányítsa a tanulók egyre inkább önirányító és együttműködésen alapuló információgyűjtési és feldolgozási tevékenységét.

A koragyermekkorai és óvodai neveléshez kapcsolódó megközelítések és új tanítási módszerek elsajátítási lehetőségeinek biztosítása, ígéretes lehetőség lenne akár a pedagógusképzésbe integrálva, akár a továbbképzés szintjén. A félreértelmezésből, tudatlanságból fakadó negatív

attitűdök megelőzése érdekében szükséges lehet még nagyobb hangsúlyt fektetni a pedagógusok attitűdjének kialakítására már a képzés során is, hogy teljes mértékben megértsék az egész életen át tartó tanulás fogalmát.

Javaslatok az élethosszig tartó tanulás megalapozásához kisgyermekkorban:

- Kisgyermekkorban használjuk ki a gyermeki kíváncsiság adta lehetőségeket, bátorítsuk őket, hogy kérdezzenek, kísérletezzenek.
- Engedjük nekik felfedezni a világot, ehhez biztosítsunk számukra változatos környezetet. Teremtsünk számukra problémás helyzeteket, készítsük őket ezek megoldására, esetleg kínáljunk alternatív megoldásokat.
- Bátorítsuk őket új ötletek kipróbálására, kreatív gondolkodásra.
- Pozitív attitűd, és kitartás céljából, tanítsuk meg nekik, hogy ne féljenek hibázni, de ha hibáznak, vállalják a felelősséget.
- Támogassuk őket nehézségeik leküzdésében. Mindig adjunk nekik pozitív visszajelzést a sikereikért, és erőfeszítéseikért.

„A gyermekek olyanok, mint a virágok.

Az egyiket sokat kell öntözni, a másikat csak ritkán szabad.

Az egyik a sok napot kedveli, a másik árnyékos helyen is virágzik.

Vannak könnyen alkalmazkodók és érzékenyebbek.

Ha mindegyikkel ugyanúgy bánok, az egyik kivirul, a másik elszárad.

Mindegyiknek van levele, szára, virága – hasonlóak, de mégis különbözőek.

Mindegyikük gondoskodásra éhezik, egyéni bánásmódra.

Nem attól fejlődnek, hogy mellettük ülök egész nap, hanem attól, hogy a számukra megfelelő gondoskodást kapják.

Van köztük árvácska, petúnia, muskátli, leander, krókusz, kardvirág és rózsza.

Az egyik hamarabb nyílik ki, a másik később, de mindegyik különleges, mindegyik egyedi.

Nem hasonlíthatom össze őket egymással.

Nem jobb a hatalmas kardvirág, mint az apró árvácska. Csak más.

Nem erőltethetem, hogy virágozzék hamarabb a rózsza, hiszen az árvácska már rég kibújt, most már neki is itt lenne az ideje.

Csak annyit tehetek, hogy megismerem őket, rájövök, hogyan érzik a legjobban magukat a kertemben, a nekik megfelelő, egyéni módon gondoskodom róluk, és gyönyörködöm bennük, ahogyan nőnek, erősödnek, kivirágzanak.”

Friedrich Fröbel

IRODALOMJEGYZÉK

1. A 8/2013.(I.30.) számú Emmi rendelet 1. sz melléklet
2. Andorka Rudolf (1992): A társadalmi mobilitás változásai Magyarországon. Gondolat Kiadó, Budapest
3. Az EU Tanácsa Sajtóközlemény (2023. november 23.)
[https://search.yahoo.com/search?fr=mcafee_uninternational&type=E210HU91105G0&p=%E2%80%9E\(+Az+EU+Tan%C3%A1csa+Sajt%C3%B3k%C3%B6zlem%C3%A9ny+2023.+november+23.\)](https://search.yahoo.com/search?fr=mcafee_uninternational&type=E210HU91105G0&p=%E2%80%9E(+Az+EU+Tan%C3%A1csa+Sajt%C3%B3k%C3%B6zlem%C3%A9ny+2023.+november+23.)) (letöltés ideje: 2024. január. 14.)
4. Az Országos Kulturális Minisztérium 2007.
5. Barkóczy Ilona - Putnoky Jenő (1980): Tanulás és motiváció. Tankönyvkiadó, Budapest.
6. Bakonyi, A. (2009). Az óvodai tanulás sajátos értelmezése. In: Villányi Györgyné (2009). A kisgyermekkorai tanulás értelmezése. Szakmai műhely. OFI.
<https://ofi.oh.gov.hu/tudastar/tanulas-fejlesztese/kisgyermekkorai-tanulas>
7. Bábosik István - Bábosik Zoltán (2006): A motiválás szerepe és alkalmazása a felnőttoktatás folyamatában
8. Ballér Endre (1978): Az iskolai tudás és az emberi adottságok - Bloom tanuláselmélete. Pedagogia Szemle, 12. sz., pp. 1135-1138.
9. Bihary Pál (2008): A felnőttképzés munkaerő-piaci relevanciái, atipikus képzési és foglalkoztatási formák. In: Kálmán Anikó (szerk.): 4. Magyar Nemzeti és Nemzetközi Lifelong Learning Konferencia. Felnőttképzési tapasztalatok és lehetőségek a felsőoktatás megújításában. Debrecen, pp. 190-195.
10. Bourdieu, Pierre (1997): Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In: Angelusz Róbert (szerk.): A társadalmi rétegződés komponensei: válogatott tanulmányok. Új Mandátum Kiadó, Budapest, pp. 156-177.
11. Csapó Benő (2006): Az előzetesen megszerzett tudás mérése és elismerése. Kutatási záró tanulmány. Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest.
12. Csernák Mariann Natália - Janák Katalin - Zaláné Olbrich Anikó (szerk.) (2004): Élethosszig tartó tanulás. KSH, Budapest
13. Csoma Gyula (2001): „Az öreg kutya is megtanítható új mutatóványokra”, avagy adalékok a felnőttkori tanuláshoz. In: Pethő László - Mayer József (szerk.): Andragógia az ezredforduló változó világában. OKI Felnőttoktatási és Kisebbségi Központ, Budapest

14. Derrick, Gail (2003): Creating environments conducive for Lifelong Learning. New directions for adult and continuing education, Win. no.100, pp. 5-18. Online:
(Derrick, Gail (2003): Az egész életen át tartó tanulást elősegítő környezet megteremtése. Új felnőtt- és továbbképzési irányok, Win.)
15. Digitális készségek és kompetenciák, valamint sikeres digitális oktatás és képzés.
Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/hu/> (letöltés ideje: 2024. január. 19.)
16. Durkó Mátyás (1998): Társadalmi kihívások és a felnőtt nevelés funkciói. JPTE, Pécs
17. Durkó Mátyás (1999): Andragógia. A felnőtt nevelés és közművelődés új útjai. Magyar Művelődési Intézet, Budapest.
18. Esélyegyenlőség és oktatáspolitikai | Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet
Forrás: <https://ofi.oh.gov.hu/en/eselyegyenl> (letöltés ideje: 2024. január. 28.)
19. Európai Bizottság (2006): A képesítések megértésének új módja Európa-szerte: az Európai Képesítési Keretrendszer. Brüsszel. Online:
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1148&format=HTML&aged=0&language=HU&guiLanguage=fr> (letöltés ideje: 2024. március. 14.)
20. Fáyné Dombi, A., Hódi, Á., & Kiss, R. M. (2016). IKT az óvodában: kihívások és lehetőségek. Magyar Pedagógia, 116(1), 91–117.
http://publicatio.bibl.uszeged.hu/6868/1/Dombi_MPed20161.pdf
21. Galasi Péter (2008): Képzés és munkaerőpiac. Néhány magyar jellegzetesség nemzetközi összehasonlítása. In: Kálmán Anikó (szerk.): 4. Magyar Nemzeti és Nemzetközi Lifelong Learning Konferencia. Felnőttképzési tapasztalatok és lehetőségek a felsőoktatás megújításában. MELLearn – Felsőoktatási Hálózat az Életen Át Tartó Tanulásért Egyesület, Debrecen, pp. 210-238.
22. Halász Gábor – Kovács Katalin (2002): Az OECD tevékenysége az oktatás területén. In: Bábosik István - Kárpáti Andrea (szerk.): Összehasonlító pedagógia. Books in Print Budapest, pp. 71-86.
23. Halász Gábor (2002): Egész életen át tartó tanulás az új oktatáspolitikai paradigma. Felnőttoktatási Akadémia, Gyula. In: Kihívások és válaszok: Új pályán az iskolarendszerű felnőttoktatás (2002): Országos Közoktatási Intézet, Felnőttoktatási és Kisebbségi Központ, Budapest
24. Hankiss Elemér (2002): Új diagnózisok. Osiris, Budapest.

25. Hinzen, Heribert (2001): A német népfőiskolai mozgalom tevékenysége. In: Harangi László - Podány Sarolta (szerk.): Az európai felnőttoktatás és közművelődés perspektívái MMI, Budapest.
26. Jarvis, Peter (2004): Az egész életen át tartó tanulás szociológiai perspektívái (Díszdoktori székfoglaló beszéd). Tudásmenedzsment, 1. sz., pp. 8-17.
27. Jarvis, Peter (2007): Globalisation. Lifelong Learning and Learning Society. Routledge, London.
28. Kiss Árpád (1963): A gazdaságos és eredményes tanulás képességének kialakulása. Pszichológiai tanulmányok 5. Akadémiai Kiadó, Budapest.
29. Kocsis Mihály (2006): A felnőttek tanulási motivációi. In: Koltai Dénes-Lada László: Az andragógia korszerű módszereiről és eszközeiről. Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest, pp. 113-138.
30. Kovács István Vilmos (2004): A lisszaboni folyamat és az oktatás. Új Pedagógia Szemle, 7-8. sz., pp. 153-174.
31. Kraiciné Szokoly Mária – Tibori Tímea (2007): Képzés és felzárkóztatás. Felnőttképzés, 1. sz., pp. 19-29
32. Lada László (2007a): Az iskolarendszerű felnőttoktatás szerepe a társadalmi mobilitásban. In: Felnőttoktatási Akadémia: Kihívások és válaszok Országos Köznevelési Intézet Felnőttoktatási és Kisebbségi Központ, Budapest, 2002.
33. LXXVI. számú szakképzési törvény
<https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0300086.TV> (letöltés ideje: 2024. február. 03.)
34. Maróti Andor (2005a): Tanulmányok és előadások a felnőttek képzéséről. Nyitott könyv, Budapest
35. Maróti Andor (2008): Változnia kell-e a művelődésnek az információs társadalomban? In: Tudásmenedzsment, 2. sz. pp. 3-8.
36. Maróti Andor (2009): Felnőttképzés a posztmodern társadalomban. OFI, Budapest
Online: <http://www.ofi.hu/tudastar/maroti-andor> (letöltés ideje: 2024. 10. 12.)
37. Mócz Dóra (2007): Felkészítés az élethosszig tartó tanulásra. In: Bábosik István - Torgyik Judit: Pedagógusmesterség az Európai Unióban. Eötvös Kiadó, Budapest.
38. NAT, 2012. 9. o.)

39. ÓNOAP (2012). 363/2012.(XII. 17.) Korm. rendelet. Magyar Közlöny, 171, 28223-28232.
<https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=a1200363.kor&targetdate=&printTitle=363/2012.+%28XII.+17.%29+Korm.+rendelet>
40. Réthy Endréné (2003): Motiváció, tanulás, tanítás. Miért tanulunk jól vagy rosszul? Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
41. Réthy Endréné (2008): Motiváció és az önszabályozó tanulás. Educatio Tanulmánykötet, Budapest
42. Sári Mihály (2006a): A képző intézményrendszer változásai. In: Koltai Dénes – Lada László (szerk.): Az andragógia korszerű eszközeiről és módszereiről. NFI, Budapest, pp.157-186.
43. Sári Mihály (2006b): Társadalmi kihívásokra válaszoló képzések. In.: Tudásmenedzsment, 7/3, pp.14-21.
44. Torgyik Judit – Karlovitz János Tibor (2006): Multikulturális nevelés. Bölcsész Konzorcium, Budapest.
45. Új pedagógiai szemle 2000. január; Esélyegyenlőség és oktatáspolitikai
46. Váradi László (2004): A felnőttképzés jogszabályai. Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest, pp. 9-11.
47. Venter György (2003): A tanári mesterség megalapozása I-II. Oktatókutató Intézet, Budapest.
48. Zachár László (2003): Felnőttképzés, munkaerő-piaci képzés tervezése. Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Intézet, Pécs.
49. Zachár László (2005a): A felnőttképzés rendszere és főbb mutatói.
<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=felnottkepzes-Zachar-Felnottkepzes>
(letöltés ideje: 2024. január. 15.)

ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. ábra	A kérdőív kitöltők, életkora.....	35
2. ábra	A kérdőív kitöltők neme.....	35
3. ábra	A kérdőív kitöltők iskolai végzettsége.....	36
4. ábra	Az élethosszig tartó tanulás ismertségének mutatói.....	39
5. ábra	Az életén át tartó tanulás megismerésének helye.....	41
6. ábra	Az élethosszig tartó tanulás jelentésének ismerete.....	40
7. ábra	Mennyire fontos az életén tartó tanulás.....	38
8. ábra	Mennyire készít fel a magyar oktatás az élethosszig tartó tanulásra.....	45
9. ábra	Az iskolai oktatás területeinek, kompetenciáinak fontossága.....	42
10. ábra	A Magyarországi képzési lehetőségeinek megítélése.....	43
11. ábra	További tanulmányok folytatásának tervezése.....	38
12. ábra	A tanulás különböző területeinek motiváltsága.....	37
13. ábra	A tanulási módok megjelölése.....	44
14. ábra	A tanuláshoz való viszonyulás jellemzői.....	39
15. ábra	A tanulás motivációjának mozgató rugója.....	36
1. táblázat	A kérdőív kitöltők neme, életkora	34
2. táblázat	A kérdőív kitöltők iskolai végzettsége	35
3. táblázat	Az élethosszig tartó tanulás fontosságának értékelése	38

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: Az online elérhető google kérdőív szerkesztőben, saját szerkesztett kérdőívem fotói

Élethosszig tartó tanulás / lifelong learning

Tisztelt Kitöltő!

Lajtmann Szilvia vagyok, a Magyar Agrár - és Élettudományi Egyetem, Közoktatási vezető szakának végzős hallgatója. Szakdolgozatom témája, az egész életen át tartó tanulás.

Kutatásom, a tanulási szokásokat, és a tanuláshoz való hozzáállást vizsgálja, különböző korosztályoknál. Kérem segítse kutatásomat, diplomamunkámat a kérdőív kitöltésével.

A kérdőív kitöltése anonim módon, önkéntes alapon történik. A kitöltés körülbelül 10 percet vesz igénybe.

Köszönöm, hogy válaszaival támogatja szakdolgozatom sikerét!

Az Ön életkora *

- ☐ 20 év alatti
- ☐ 21 - 25
- ☐ 26 - 30
- ☐ 31 - 35
- ☐ 36 - 40
- ☐ 41 - 50
- ☐ 51 - 60
- ☐ 60 év feletti

Az Ön neme *

- ☐ Nő
- ☐ Férfi

Az Ön legmagasabb iskolai végzettsége *

- ☐ 8 általános
- ☐ Szakmunkásképző
- ☐ Szakiskola
- ☐ Szakgimnázium (régi szakközépiskola)
- ☐ Érettségi
- ☐ Technikumi végzettség
- ☐ Főiskola /egyetem
- ☐ Egyéb: _____

Hallott-e már az élethosszig tartó tanulásról? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Hol hallott az élethosszig tartó tanulásról?
(több opció jelölhető)

- ☐ Média
- ☐ Iskola
- ☐ Család, rokonok
- ☐ Barátok, ismerősök
- ☐ Munkahely
- ☐ Egyéb: _____

Tudja-e Ön, hogy mit jelent az *
élethosszig tartó tanulás?

- ☐ Igen
- ☐ Többé kevésbé
- ☐ Kevésbé
- ☐ Egyáltalán nem

Kérem, jelölje egy 5-ös skálán, mennyire *
tartja fontosnak, hogy egész életében
tanuljon, fejlődjön?

Egyáltalán nem tartom fontosnak

- 1 ☐
- 2 ☐
- 3 ☐
- 4 ☐
- 5 ☐

Nagyon fontosnak tartom

Kérem, jelölje egy 5-ös skálán, hogy Ön *
szerint mennyire készít fel a magyar
oktatás az egész életen át tartó
tanulásra?

Egyáltalán nem készít fel

- 1 ☐
- 2 ☐
- 3 ☐
- 4 ☐
- 5 ☐

Teljes mértékben felkészít

Ön szerint mely területekre kellene az iskolai oktatásnak különösen koncentrálnia? (több opció jelölhető) *

- ☐ A tanulás kompetenciái
- ☐ Kommunikációs kompetenciák
- ☐ Digitális kompetenciák
- ☐ A gondolkodás kompetenciái
- ☐ Személyes és társas kompetenciák
- ☐ A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- ☐ Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák
- ☐ Problémamegoldó képesség
- ☐ Egyéb:

Kérem, jelölje egy 5-ös skálán, hogyan ítéli meg a képzési kínálatot Magyarországon?

Egyáltalán nem vagyok elégedett a hazai képzési kínálattal

- 1 ☐
- 2 ☐
- 3 ☐
- 4 ☐
- 5 ☐

Teljes mértékben elégedett vagyok a hazai képzési kínálattal

Tervezi-e, hogy a jövőben további tanulmányokat folytasson? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Mely területen érez leginkább motivációt a tanulásra? (több opció jelölhető) *

- ☐ Nyelv tanulás
- ☐ Számítástechnikai és digitális ismeretek
- ☐ Új szakma
- ☐ Meglévő szakma továbbfejlesztése
- ☐ Nem érzek motivációt a tanulásra
- ☐ Egyéb:

Hol, milyen módon tanulna tovább
szívesen? (több opció jelölhető) *

- ☐ Képzőintézetek által szervezett tanfolyamon
- ☐ Munkahely által szervezett tanfolyamon
- ☐ Távköztetés, e-learning
- ☐ Főiskola / egyetem
- ☐ Otthon autodidakta módon
- ☐ Egyáltalán nem szeretnék tanulni
- ☐ Egyéb:

Kérem, jelölje be az Önre leginkább
jellemző állítást! (több opció jelölhető) *

- ☐ Szívesen képezem magam, időt és energiát nem sajnálva
- ☐ Szívesen tanulok, ha nem kerül pénzbe, vagy valaki más finanszírozza
- ☐ Szívesen tanulok, de fontos számomra, hogy a ráfordított idő és energia megtérüljön
- ☐ Nem tanulok szívesen

Mi motiválja Önt leginkább a tanulásra? *

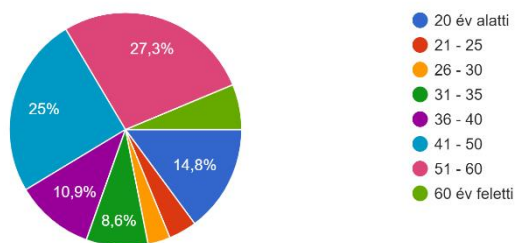
- ☐ Saját akarat
- ☐ Szülők, család
- ☐ Barátok, ismerősök
- ☐ Munkahely
- ☐ Karrierépítés
- ☐ Egyéb:

2. számú melléklet: Az online elérhető google kérdőív kérdéseimre beérkezett válaszok statisztikai ábrái, diagramjai

1. ábra A kérdőív kitöltők, életkora

Az Ön életkora

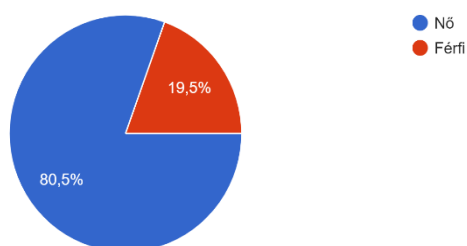
128 válasz

2. ábra A kérdőív kitöltők neme

Az Ön neme

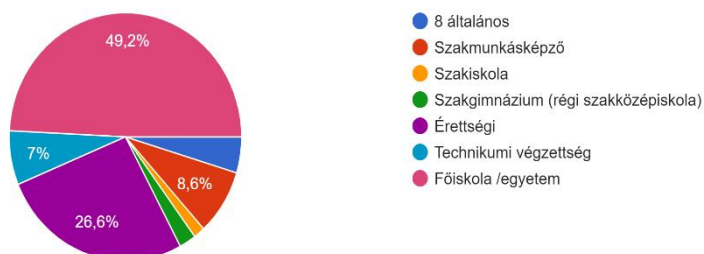
128 válasz

3. ábra A kérdőív kitöltők iskolai végzettsége

Az Ön legmagasabb iskolai végzettsége

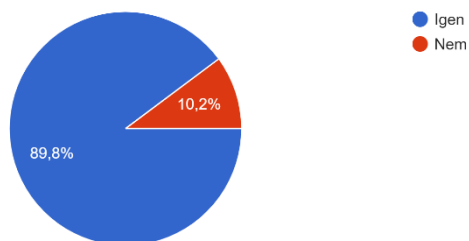
128 válasz

4. ábra Az élethosszig tartó tanulás ismertségének mutatói

Hallott-e már az élethosszig tartó tanulásról?

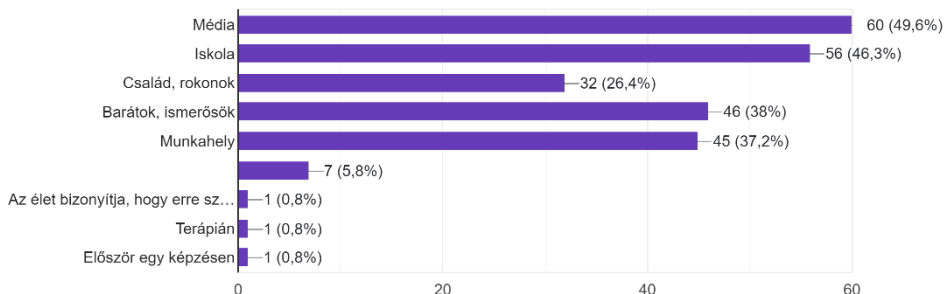
128 válasz

5. ábra Az életen át tartó tanulás megismerésének helye

Hol hallott az élethosszig tartó tanulásról? (több opció jelölhető)

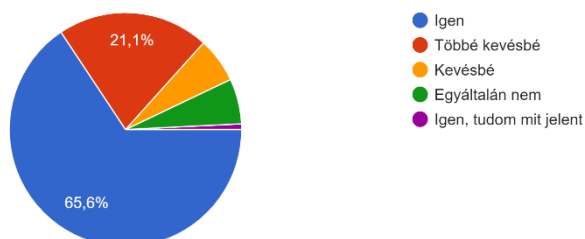
121 válasz

6. ábra Az élethosszig tartó tanulás jelentésének ismerete

Tudja-e Ön, hogy mit jelent az élethosszig tartó tanulás?

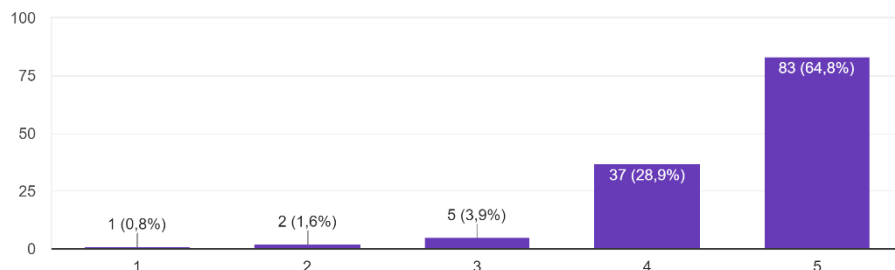
128 válasz

7. ábra Mennyire fontos az életen tartó tanulás

Kérem, jelölje egy 5-ös skálán, mennyire tartja fontosnak, hogy egész életében tanuljon, fejlődjön?

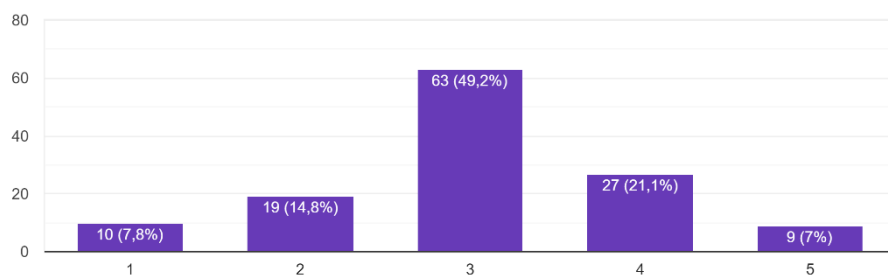
128 válasz

8. ábra Mennyire készít fel a magyar oktatás az élethosszig tartó tanulásra

Kérem, jelölje egy 5-ös skálán, hogy Ön szerint mennyire készít fel a magyar oktatás az egész életen át tartó tanulásra?

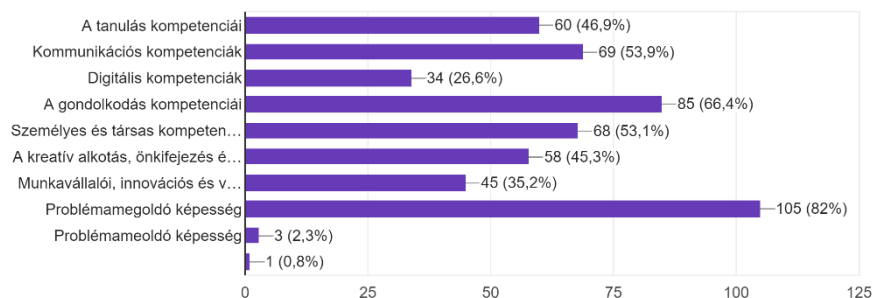
128 válasz

9. ábra Az iskolai oktatás területeinek, kompetenciáinak fontossága

Ön szerint mely területekre kellene az iskolai oktatásnak különösen koncentrálnia? (több opció jelölhető)

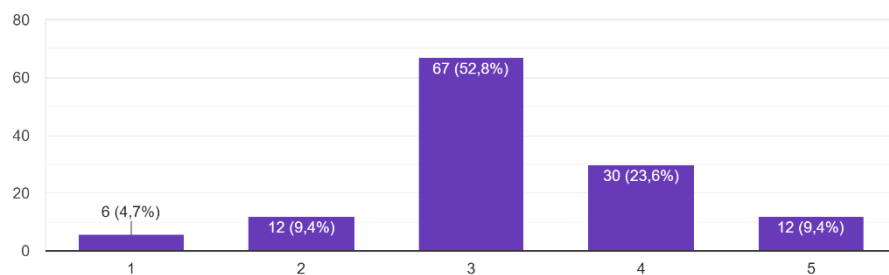
128 válasz

10. ábra A Magyarországi képzési lehetőségeinek megítélése

Kérem, jelölje egy 5-ös skálán, hogyan ítéli meg a képzési kínálatot Magyarországon?

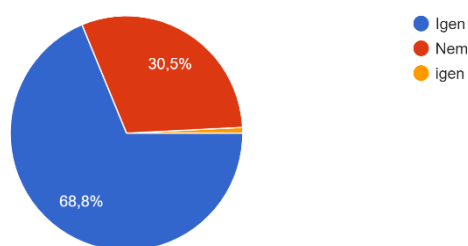
127 válasz

11. ábra További tanulmányok folytatásának tervezése

Tervezi-e, hogy a jövőben további tanulmányokat folytasson?

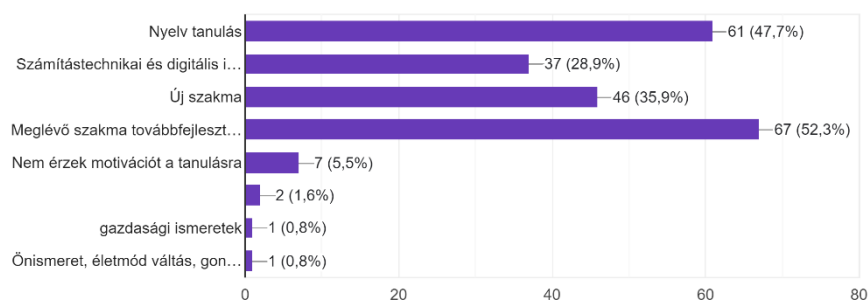
128 válasz

12. ábra A tanulás különböző területeinek motiváltsága

Mely területen érez leginkább motivációt a tanulásra? (több opció jelölhető)

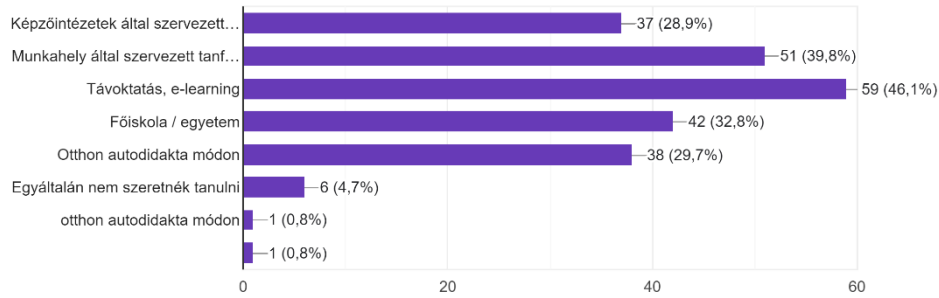
128 válasz

13. ábra A tanulási módok megjelölése

Hol, milyen módon tanulna tovább szívesen? (több opció jelölhető)

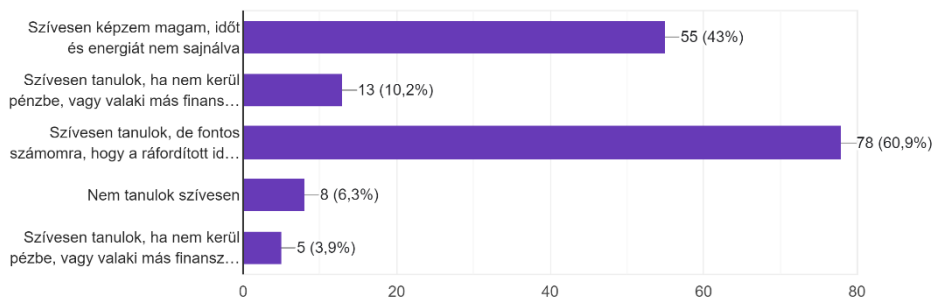
128 válasz

14. ábra A tanuláshoz való viszonyulás jellemzői

Kérem, jelölje be az Önre leginkább jellemző állítást! (több opció jelölhető)

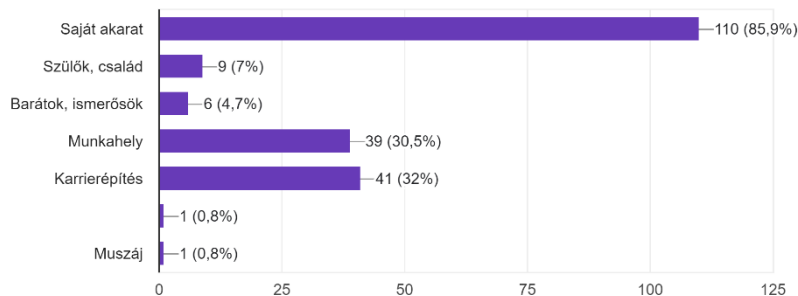
128 válasz

15. ábra A tanulás motivációjának mozgató rugója

Mi motiválja Önt leginkább a tanulásra? (több opció jelölhető)

128 válasz

3. számú melléklet: A google kérdőív alapján készült táblázatok statisztikáiból saját magam készített Excel táblázatok listája

1. táblázat: A kérdőív kitöltők neme, életkora *(forrás: saját munka)*

életkor	nő	férfi	összesen
20 év alatti	5	14	19
21 - 25	3	2	5
26 - 30	4	0	4
31 - 35	10	1	11
36 - 40	12	2	14
41 - 50	30	3	33
51 - 60	32	2	35
60 év feletti	7	1	8
mindösszesen:	103	25	128

2. táblázat: A kérdőív kitöltők iskolai végzettsége *(forrás: saját munka)*

iskolai végzettség	nő	férfi	összesen
8 általános	4	2	6
szakmunkásképző	5	6	11
szakgimnázium	4	1	5
érettségi	22	12	34
technikumi végzettség	7	2	9
főiskola/egyetem	61	2	63

3. táblázat: Az élethosszig tartó tanulás fontosságának értékelése *(forrás: saját munka)*

„Kérem, jelölje egy ötös skálán, mennyire tartja Ön fontosnak, hogy egész életében tanuljon, fejlődjön?”

	Nő	Férfi	össz:
1. skála	0	1	1
2. skála	0	2	2
3. skála	5	0	5
4. skála	30	7	37
5. skála	68	15	83

4. számú melléklet Konzulens nyilatkozat

NYILATKOZAT

Lajtmann Szilvia Éva (hallgató Neptun azonosítója: HS0B3G) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: Kaposvár, 2024. április 8.

Aláírás /Velner András/
konzulens

¹ A megfelelő aláhúzendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

5. számú melléklet Nyilatkozat a dolgozat eredetiségéről

NYILATKOZAT

szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: **Lajtmann Szilvia Éva**
A Hallgató Neptun kódja: **HS0B3G**
A dolgozat címe: **Pedagógiai programunk- élethosszig tartó tanulás
megalapozása az egyén életútjában**
A megjelenés éve: **2024.**
A konzulens intézetének neve: **Neveléstudományi Intézet**
A konzulens tanszékének a neve: **Didaktikai Tanszék**

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: Kaposvár, 2024. április 15.

Hallgató aláírása